

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 30
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenšt
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuravnavljena pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Resen opomin.**

Velikonočni dogodki v Bolgariji so iznenadili in razburili ves kulturni svet. Zgodovina pozna sicer dovolj atentatov na visoke osebe, pozna tudi posrečene in ponesrečene napade na razne politične korporacije, ne pozna pa nobenega tako krvavega dogodka, kakor se je odigral v Sofiji pri pogrebnih svečanostih za umorjenim generalom Georgijevom.

Sofijski atentat pa ni izbruh trenutne nezadovoljnosti ljudstva in tudi ne plod trenutnega sklepa kakšne prekucne skupine, ampak je samo najbolj krvav zaključek — če je že zaključek — dolge verige političnih umorov, ki so se dogajali v Bolgariji skoraj vsakodnevno, odkar je prišla na krmilo vlada gospoda Cankova. Cankov je prišel na krmilo s krvjo in kri je najznačilnejša signatura njegove vlade. Njegov režim naj bi bil režim »močne roke«, ki ne pozna za političnega nasprotnika nobene milosti in nobenega popuščanja, ampak samo pogin. Kar se ni hotelo v Bolgariji ukloniti njegovemu režimu, to je moralo izginiti. Neusmiljeno krutost sedanjega režima v Bolgariji najbolje označujejo prenapolnjene ječe doma, na tisoče političnih po vsem svetu razkropljenih bolgarskih beguncev in na stotine po nedolžnem žrtvovanih človeških življenj. Tako je »vladal« Cankov.

Pred Evropo pa je bilo treba neprestano prelivanje krvi vsaj navidezno opravičiti. V to svrhu je vladi gospoda Cankova izvršno služilo protiboljševiško razpoloženje evropskih reakcionarjev po vseh deželah. Če razglasi svoje politične nasprotnike, izmed katerih jih v resnici gotovo 99 procentov sploh ne ve, kaj je boljševizem, za nevarne boljševiške prekucne, bo njihovo preganjanje in tudi brezumno pobijanje pred Evropo moralno opravičeno, si je mislila vlada Cankova, in kakor si je svoj načrt zasnovala, tako ga je tudi izvršila. Kar ni bilo z vlado in za vlado, je preko noči bilo v Bolgariji vse boljševik in s tem tudi že obsojeno ali na zavraten umor na cesti ali pa na sodnijsko izrečeno smrtno kazen. Opozicije in ugovora Cankov ni trpel. Tako je razumel Cankov »vlado močne roke«.

Za dokaze, da so njegovi politični nasprotniki najhujši boljševiki, Cankov ni bil v zadregi. Bolgarska policija je doslej v fabriciranju raznih dokumentov in v odkrivanju raznih zarot in komplotov neverjeten rekord. Diplomatski zastopniki sedanjega režima v Bolgariji pa niso imeli važnejše naloge, kakor da so z vsemi sredstvi poskušali vzbuditi med vnanjim svetom vtis, da je v Bolgariji že vse boljševiško, z izjemo g. Cankova in njegovih pristašev seveda.

Polne ječe, stalno preganjanje in krute obsodbe pa Cankovih političnih nasprotnikov niso ukrotile, ampak so le dvignile njihovo odporno silo in je stopnjevale do skrajnosti. Politične strasti so se razplamtele v velikanski požar, ki je zajel vso deželo. V svojem obupu je poseglo tudi zatirano bolgarsko ljudstvo po enakih sredstvih, kakršnih se je posluževala krvava vlada, in za vsako glavo je padla glava po staroznanem balkanskem pravilu.

Tragedijo, ki se sedaj odigrava na Bolgarskem, je treba razumevati iz njegove notranjega razvoja. Iz zla, ki ga je zasejal Cankov s svojo vlado »močne roke«, se ni moglo roditi nič drugega kot iste vrste zlo in korenin tega zla ni treba prav nič iskati v kakih tujih vplivih. Neverjetno sicer ni, da so poskušali maloštevilni bolgarski komunisti splošno protirežimsko razpoloženje izkoristiti v svoje strankarske namene, toda glavni vzrok stranskih dogodkov v Bolgariji ni treba, da bi bila ravno boljševiška agitacija od zunaj, ker je bilo dovolj revolucionarnega netiva doma, kjer ga je koplil dan za dnem Cankovov režim brez tuje pomoči. Cankov žanje, kar je on sam sejal.

Zalostni dogodki v Bolgariji so resen opomin vsem vladam, ki se hvalijo s svojo »močno roko«. Je nujen zakon narave, da rodi pritisk vedno protipritisk, ker ga mora roditi. Glede Bolgarije so to pre-

prosto resnico jako dobro spoznali nepristranski angleški opazovalci, ki so brez pridržkov priznali »po mnogostranskem in skrbnem razmotrivanju,« kakor pravijo sami, da sedanjí dogodki v Bolgariji niso plod tuje agitacije, ampak žalosten rezultat še bolj žalostnih političnih metod sedanje vlade proti njenim političnim nasprotnikom.

Dogodki v Bolgariji.**BELGRAJSKI BOLGARSKI POSLANIK O RAZMERJU Z NAŠO DRŽAVO IN O DOGODKIH V BOLGARIJI.**

Belgrad, 23. aprila (Izv.) Kakor običajno, so iz razumljivih vzrokov tudi poslednji žalostni dogodki v Bolgariji zainteresirali tukajšnje vladne kroge. Izjava, ki jo je dal v sobranju notranji minister Rušev, da je bilo atentatorjem na katedralo naročeno, da naj takoj po izvršenem atentatu odidejo na srbsko poslaništvu, kjer bodo dobili na razpolago potne liste za inozemstvo, nepovoljne izjave ministra Kalfova napram članom angleške Labour Party, kakor tudi obširno zasnovana kampanja bolgarskega časopisja, ki odkrito dolži našo vlado, da je v zvezi z emigranti povzročila nered, niso mogle ostati brez odgovora z naše strani. Pričakovalo se je, da bo korak naše vlade energičen in to tem bolj, ker so padle na nas zelo kompromitirajoče izjave od strani odgovornih bolgarskih ministrov.

Včeraj se je v političnih krogih govorilo, da je pričakovati celo prekinjenja diplomatskih zvez. Vendar se zdi, da bodo ti energični koraki izostali. Tako so vsaj danes zatrjevali vsi odgovorni krogi. V zunanjem ministertvu so izjavljali, da je zadevo poravnal naš sofijski poslanik Nakič, ki je v to svrhu dobil od vlade potrebna navodila. Zdi se, da se je vlada zadovoljila z izjavo, ki jo je naš vladi dal v imenu svoje vlade tukajšnji bolgarski poslanik Vakarevski. Nocoj je ponovno obiskal zunanjega ministra Ninčiča in se z njim dalje časa razgovarjal.

Ko je odhajal od zunanjega ministra, so ga prestregli časnikarji. Izjavil jim je sledeče:

»Z g. dr. Ninčičem sva se razgovarjala o položaju, ki je nastal vsled poslednjih dogodkov. Odnosaji med našo državo in Jugoslavijo so kljub vsemu temu popolnoma normalni, redni in mirni. Dosedaj ni bilo nobenega vzroka, nobenega novega momenta, ki bi to prijateljsko sosedstveno razmerje kalil. Kar se tiče izjave Kalfova angleškemu parlamentarcem, temelji ta vest najbrž na nesporazumu. Prepričan sem, da Kalfov kaj takega ni izjavil. Ravno tako tudi izjave notranjega ministra Ruševa ni jemati tako tragično, ker on ni ničesar izjavil s svoje strani, ampak je navedel samo izpovedi aretiranih zarotnikov.

Kar se tiče vesti o strahovitih preganjanjih in številnih aretiranih, so te vesti po mojih informacijah neresnične in fantastične. Gotovo je, da mora po takih dogodkih vlada ostro nastopiti, posebno v prvih dneh, dokler niso aretirani vsi atentatorji in dokler niso odkrite vse njihove zveze; tako daleč pa, kakor pripovedujejo nekatere vesti, vlada ni šla in tudi ne bo šla. Take vesti o številnih aretacijah in ubojih se širijo tendenciozno. Enake so vesti, ki se ponekod širijo, o odpovedi carja Borisa in o povrnitvi bivšega kralja Ferdinanda. Iz vsega je jasno, da posebno v sedanjem času car Boris niti misliti ne more na odpoved. Ravno tako ni govora o povrnitvi Ferdinanda na bolgarski prestol. Sam krvav dogodek v cerkvi Svete Nedelje je predvsem delo anarhističnih, revolucionarnih elementov. Vendar je pri tem jasno, da je šlo za široko zasnovano zaroto, ki naj bi vpriporila revolucijo v Bolgariji in vzpostavila boljševiški režim. Verujem in prepričan sem, da ne more odslej to gibanje imeti nobenega uspeha, posebno ne po dogodkih v cerkvi Svete Nedelje, kjer je šlo očividno za to, da se pobijejo kralj, člani vlade, višji funkcionarji in predstavniki državne oblasti.

Zagotavljam Vas, da v Bolgariji dosega še ni bilo tal za revolucionarne metode, da pa so odslej vse nade teh elemen-

Tudi sedanja vlada kraljevine SHS se rada hvali, da je vlada »močne roke«. Svoje moči sicer ni kazala na tako krut način kakor Cankov, vendar pa je včasih segla po metodah, ki niso daleč od bolgarskih. Ali bo bolgarski zgled našo vlado prepričal, da politika »močne roke« ni vedno najboljša in najzanesljivejša?

to še manjše. Vlada se trudi z vsemi silami, da uvede zakonito stanje. Pri tem ji pomagajo ne samo njeni ljudje, ampak tudi celokupna legalna opozicija. Poleg tega je vladi dovolila veleposlaniška konferenca povečanje njene armade za 10.000 mož. Nadejam se, da bo to vladi zadostovalo, da vzpostavi popoln mir, da bo bolgarskemu prebivalstvu dana prilika razviti svoje sile v prosep domovine. Prepričan sem, da bo šla v tej zadevi na roko tudi jugoslovanska vlada s tem, da bo bolj pazila na čudno delovanje bolgarskih emigrantov, ki se nahajajo na tukajšnjem ozemlju. Njihovo delovanje je škodljivo. S tem, da javno delujejo, dajejo samo nade nekaterim fantazm v Bolgariji. Bolgarska vlada je radi tega tudi povečala in pomnožila svoje čete na meji proti Jugoslaviji, posebno na onih mestih, kjer je delovanje emigrantov osredotočeno. To je imelo za cilj, da prepreči stike bolgarskih emigrantov, ki se nahajajo v Srbiji z njihovimi somišljeniki na naši strani.

Nato se je poslanik Vakarevski ljubeznjivo poslovil od časnikarjev.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Odločni koraki sofijske vlade v obsednem stanju so po poslednjih vestih storili svoje in v krvi udušili vsak upor revolucionarnih elementov. Posebni dopisniki belgrajskih listov so se danes vrnili. Tekom dneva so prispeli tudi številni tuji časnikarji, ki so se na svojem potovanju ustavili tudi v Belgradu. Precejšnjo senzacijo je vzbudila tukaj vest, da je veleposlaniška konferenca dovolila bolgarski vladi povišanje števila stalne vojske za 10.000 mož. Kakor znano, je naša država vedno najbolj nasprotovala vsakemu povečanju bolgarske vojske, ker bi to po tukajšnjem mnenju pomenilo stalno nevarnost za mir na Balkanu. Veleposlaniška konferenca je dosedaj tudi vedno vpoštevala naše proteste. Po zadnjih dogodkih pa je dovolila Bolgariji povečanje armade, ker smatra, da je to za vzdrževanje reda in miru v Bolgariji potrebno.

Sofija, 23. aprila. (Izv.) Da se v Bolgariji prične revolucija, je bilo že sklenjeno na kongresu vseh komunističnih strank 24. novembra 1924 na Dunaju pod predsedništvom Menžinskega, ki je član izvrševalnega odbora komunistične internacionale in načelnik odseka v zunanjem ministertvu. Denar za finansiranje revolucije je nesel v Bolgarijo kurir Karel Slani in ga izročil Jankovu v Sofiji. — V notranjosti Bolgarije je bilo dosedaj aretiranih okrog 1500 oseb.

Sofija, 23. aprila. (Izv.) Vojni minister je izdal na vojaštvo dnevno povelje, v katerem naglašja vlogo vojske, ki jo mora igrati pri vzdrževanju reda in miru v državi. Spominja na atentat na kralja in na grozen zločin v cerkvi Sv. Nedelje, pri katerem so mnogi našli smrt. Ugotavlja, da je vojska težko prizadeta, ker je izgubila 14 generalov in več poveljnikov. S proglasitvijo obsednega stanja postavlja ljudstvo svojo usodo v roke vojaštva, ki mora štiti domovino in za vsako ceno zagotoviti državi mir, osebno in imovinsko varnost.

Sofija, 23. aprila. (Izv.) Bolgarska brzojavna agencija poroča: Cuntulova, glavna sotrudnika Minkova, je policija izsledila. Ker se je uprl aretaciji, ga je policija ustrelila.

Sofija, 23. aprila. (Izvirno.) Zasedanje bolgarskega sobranja je podaljšano do 6. maja.

NARODNA SKUPŠČINA SKLICANA NA 28. APRILA.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Predsedništvo narodne skupščine je danes po skupščinskih hodnikih dalo nalepiti letake, s katerimi sklicuje prihodnjo sejo narodne skupščine za 28. aprila. Dnevni red je: Določitev dnevnega reda prihodnje seje.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Za danes sklicana seja zakonodajnega odbora je bila popolnoma kratka. Člani opozicije so protestirali proti načinu sklicovanja sej. Sej je prisostvovalo 10 poslancev. Najprej je bil prečitan zapisnik poslednje seje in zapisnik odseka za stanovanski zakon, na kar je bila seja po par minutah zaključena. Prihodnja seja bo jutri.

KDAJ SE VRNE PASIČ?

Belgrad, 22. aprila (Izv.) Poslednja dva dni je postalo v parlamentu živahnije. Prispeli so nekateri poslanci, ki so člani odborov in odsekov, poleg pa tudi drugi poslanci, ki so se dosedaj mudili v notranjosti med svojimi volivci. Važnejših dogodkov ni pričakovati do Pašičevega prihoda, za katerega se še vedno ne ve, kakor je to običajno pri njem. Po vesteh, ki so jih dobili razni ministri, je pričakovati njegovega prihoda šele 25. t. m. Ravnotako je pričakovati v kratkem vrnitve kralja in kraljice iz Sarajeva.

Banski stol proti preganjanju dr. Mačka in tovarišev.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Danes je banski stol razpravljal o pritožbi državnega pravdnika proti sklepu sodnega stola v zadevi dr. Mačka in tovarišev. Banski stol je v celoti zavrnil pritožbo državnega pravdnika, ki je zahteval, da se mora proti dr. Mačku in tovarišem proglasiti obilgatoričen preiskovalni zapor in da se morajo obtožiti radi veleizdaje. Nocoj je bila odločitev banskega stola dostavljena dr. Mačku in tovarišem, zagovorniku dr. Trumbiću, državnemu pravdniku in policiji. S to odločitvijo banskega stola je zadeva dr. Mačka in tovarišev drugi definitivno likvidirana, tako da se proti njim ustavlja vsako nadaljnje postopanje na podlagi materijala, ki ga je dosedaj predložil državni pravdnik. Po sodni odločitvi bi morali dr. Mačka in tovariše izpustiti na svobodo. V zvezi s tem je nocoj odpotoval v Belgrad šef policije dr. Bedeković po nadaljna navodila. V Zagrebu pričakujejo, da bodo dr. Maček in tovariši jutri izpušeni iz internacije, vendar pa policija doslej še ni prejela nobenih tozadevnih navodil.

PAVLE RADIČ O RAZGOVORIH Z RADIKALI.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Pavle Radič je nocoj na vprašanje vašega dopisnika, če namerava nadaljevati razgovore z radikali, odgovoril: »Naravno, da hočem nadaljevati razgovore. Naj se stvar razvija. Mrtvilo tira celo stvar nazaj, vprašanje sporazuma pa mora iti naprej.« — Danes je odpotoval v Belgrad poslanec dr. Bazala.

TRGOVSKI KONGRES V ZAGREBU.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Dne 26. t. m. se bo v Zagrebu vršil prvi kongres trgovskih korporacij iz cele države. Pred začetkom kongresa se bodo delegati udeležili otvoritve zagrebskega velesejma.

ZAGREBSKE OBČINSKE VOLITVE.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Nocoj se je vršila seja meščanskega kluba Hrvatske zajednice. Sklenjeno je, da nastopi federacija HRSS t. j. Seljačka stranka, HZ in frankovski disidenti pod vodstvom dr. Košutića pri naknadnih občinskih volitvah s skupno listo pod imenom: Hrvatski socialno-napredni blok. Pri občinskih volitvah nastopijo še naslednje stranke: Hrvatska pučka stranka, samostojni demokrati, frankovci, socialni demokrati, narodni socialisti in neodvisna delavska stranka (komunisti).

POGAJANJA ZA ZVEZO Z GRSKO.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Jutri bo prišla v Belgrad grška delegacija za pogajanja

o zvezi med našo in grško državo. Predsednik grške delegacije je poslanik v Londonu Kaklamanos. Delegata sta poslanik v Beogradu Zamados in Rafael, ravnatelj političnega oddelka v grškem zunanjem ministrstvu. Predsednik naše delegacije je Mate Bošković, člana sta Branislav Drago- vič in Milan Antić. Pogajanja se bodo pri- čela v ponedeljek.

PRETEP V FRANCOŠKI ZBORNICI

Pariz, 23. aprila. (Izv.) Herriot je bil izvoljen za predsednika parlamenta z ve- čino levčarskih glasov. Opozicija se vo- litve ni udeležila. Pri volitvi je prišlo v zbornici do burnih prizorov. Nekaj opo- zicionalcev je hotelo tajnike, ki so šteli glasove, kontrolirati in so se postavili za njihove hrbte. Vsled tega je prišlo med vladnimi poslanci in opozicionalci najprej do prerekanja, končno pa do tako hude- ga pretepa, da je moral predsednik seje zaključiti.

SANACIJA FRANCOŠKIH FINANC.

Pariz, 23. aprila. (Izv.) Finančni od- bor je dovolil vladi dvomesečni proračun- ski provizorij.

BRIAND POTUJE V LONDON.

Pariz, 23. aprila. (Izv.) Vnanji minister Briand namerava potovati v London, kjer bo razpravljal z angleškimi državniki o vprašanju varnosti.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Rim, 23. aprila. Včeraj je Mussolini sprejel predsednika senata Titttoni in predsednika poslanske zbornice Caserta- na. Razpravljali so o sklicanju parlamenta in o delovnem programu. Kakor se zatr- juje, se skliče poslanska zbornica dne 14. maja. Kot prva točka pride na dnevni red ženska volivna pravica v upravne za- stope. Pripravljeni sta dve poročili: večin- sko, ki odklanja žensko volivno pravico, in manjšinsko, ki se izreka zanj. Narod- no vodstvo fašistovske stranke se je iz- reklo proti ženski volivni pravici, vendar se zatrjuje, da bo zakon v zbornici spre- jet, ker se bo Mussolini osebno zavzel za to.

DEVECCHI — SENATOR.

Rim, 23. aprila. Znani fašistovski pr- vak in guverner v Somaliji Cesare Maria Devecchi, je s kraljevim dekretom ime- novan za senatorja.

BOLJŠEVIŠKA NEVARNOST.

Berlin, 23. aprila. (Izv.) »Deutsche Zeitung« objavlja poročilo svojega dopis- nika v Frankfurtu, da je trgovska zbor- nica v Frankfurtu opozorila s posebno okrožnico svoje člane na boljševidsko ne- varnost, ki preti državam na ruski meji. Okrožnica frankfurtske trgovske zbornice pravi, da postaja po poročilih iz Bolgarije in Jugoslavije in iz obmejnih držav agitac- ija komunistov vedno živahnješa. Iz raz- nih okoliščin se da sklepati, da se ravna- jo komunisti po navodilih iz Moskve. Zato je treba računati z možnostjo oboroženih vstaj. Dogodki v Bolgariji so resen znak grozeče nevihte. Previdnost pri sklepanju novih kupčijskih zvez s temi državami torej ne bo škodovala, ker je treba raču- nati z okolnostjo, da bodo v slučaju kak- šnega prevrata vse pogodbe razveljavlje- ne in investirani kapitali izgubljeni. Do- godki v Bolgariji po vsi verjetnosti ne bodo ostali osamljeni, ampak je treba računati na nadaljevanje. Svarila slične vsebine so bila poslana baje tudi na razne borze v inozemstvu.

ČIČERIN SE BRANI.

Moskva, 23. aprila. (Izv.) Čičerin je izjavil zastopnikom inozemskega časopisja, da so trditve bolgarske vlade o stikih Moskve z bolgarskimi atentatorji popolnoma neresnične.

VOLIVNA DOLŽNOST NA MAZARSKEM.

Budimpešta, 23. aprila. (Izv.) V voliv- nem odseku parlamenta se je danes raz- vila zanimiva razprava o tem, ali naj se vo- livna dolžnost uvede tudi v krajih, kjer je volitev javna. Razprava je bila zelo burna. Končno se je večina izrekla, da se uvede volivna dolžnost povsod.

Demagogija velebankirske stranke.

Demokratskim demagogom posestvo ljubljanskega škofa ne da miru in včeraj- šnje »Jutro« je priobčilo celo uvodnik o tem vprašanju, ki je tako poln najnesram- nejše demagogije, da bi bilo greh, če ne bi vso »Jutrovo« zvižčnost razgalili in pokazali stvari, o kateri smo že včeraj pi- sali, v še bolj jasni luči, kakor se to spo- dobi za tako resno in važno vprašanje.

Govorimo čisto odkrito kakor vedno in kakor glasilo ljudske stranke. SLS ne ščiti nobenega veleposestva, tudi cer- kvenega ne, ako predstavlja v današnjih razmerah socialno zlo. Jugoslovanski ško- fi so sami izjavili, da se podvržejo pravi- čni in res s splošnega socialnega vidika izvršeni agrarni reformi, s privoljenjem svete stolice seveda, ki gotovo zoper to nič nima in se ji nikjer v Evropi ni ustavljala, če se je izvedla res v korist ljudstvu, ki ima premalo zemlje ali nič, in če se je dru- gače preskrbelo za stvarne potrebe Cer- kve. Da se pa pri nas pravična agrarna reforma ni izvedla, to ni krivda škofov, ampak režima, ki se pri celi tej velevažni za- devi ni dal voditi od socialnih vidikov, ampak od špekulacije. Najeklatantnejši pri- mer je afera Thurn-Taxisa, pri kateri ima- jo svoje prste vmes ravno tisti samostojni demokrati, ki zdaj uganjajo zaradi pose- stav ljubljanskega škofa tako ostudno in hinavsko demagogijo. Da pa režim tudi ni sklenil konkordata s sveto stolico, na pod- lagi katerega bi se vprašanje cerkvenih veleposestev lahko pravično in socialno- koristno uredilo, tega menda tudi niso kri- vi jugoslovanski škofi.

Ako bi se ta reč pravično in socialno- koristno izvedla, pa bi seveda morali ver- niki vzeti nase bremena, potrebna za do- stojno vzdrževanje Cerkve in njenih služi- teljev, bodisi v tej ali oni obliki. Poskrbeti bi se pa moralo tudi za vse one človeko- ljubne naprave, ki se danes s cerkvenim premoženjem v smislu dotičnih ustanov vzdržujejo. Če je ljudstvo za to, oziroma če je država pripravljena potem davkov to prevzeti popolnoma nase, tudi SLS ne bo ščitila sedanjega stanja, ampak se ravnala po volji ljudstva. Da bi se pa versko ob- čestvo meninšč tebinšč oporlo, ljudstvu pa od države naložila nova bre- mena, ki bi se pa ne uporabljala za vzdr- ževanje bogoslužnih in človekoljubnih na- menov (kar je spričo režima pri nas naj- bolj verjetno), to bi pa bilo na vse strani krivično, in tega SLS, ki zastopa sploš- ne koristi, ne bo zagovarjalo, da bi nam- reč od take agrarne reforme imeli do- biček samo nekateri demokratski špekul- lanti, komisarji, sekvestri, advokati itd. itd., ljudstvo pa nič in stvarne cerkvene potrebe tudi ne.

Toliko načeloma. Kar pa se velepo-

sestva ljubljanskega škofa tiče, ni to kak- šno rentno veleposestvo, čegar dohodki služijo posamezniku za razkošno življenje (ljublanski g. škof in razkošje!), ampak ljubljanske škofije, čegar dohodkov ne more njegov vsakokratni formalni last- nik zapraviti po mili volji v dragih kopa- liščih, ampak se mora iz njegovih dohod- kov vzdrževati cela vrsta inštitucij in za- vodov, za katerih vzdrževanje bi morala sicer skrbeti država. Vrh tega pa se je »Ju- tro« nesramno zlagalo, trdeč da ljub- ljanski škof dobiva od države plačo. Škof dr. A. B. Jeglič ne dobiva od države niti ene same pare plače, niti on osebno, niti njegovo uradno ordinarijatsko osebo, kar mora g. minister dr. Žerjav dobro vedeti!

Kako nemoralne in brezvestne so me- tode »Jutra«, iz tega menda vsakdo lahko jasno razvidi. Naj »Jutro« postopanje, ki ga zagovarja napram ljubljanskemu škofu, dosledno uporablja napram svojim lastnim pristašem! Ako človek, ki dobiva od drža- ve plačo, ne sme imeti posestva, kakor pravi »Jutro«, potem naj n. pr. g. veliki župan dr. Baltič kar lepo zastoj odda svojo hišo, oziroma naj mu jo država za- pleni, kajti »Jutro« samo zagovarja name- sto pravne razlastitve potom odkupa, kakor to zahteva dosedaj zakon, enostavno za plembo privatne lastnine. Pridite se boljševidki od »Jutrovcev« učiti!... Če se pa hočejo gg. demokrati podati na nevar- no pot zaplembe privatne lastnine, naj bo- do prepričani, da se zaplembe ne bodo ustavile pri škofijskih posestvih, ampak bodo našle poti tudi do rudnikov, recimo do trboveljskega, od katerega imajo demo- krati največ dobička, do hiš, in celo do hra- nilnih vlog brez ozira na njihovo visokost! Če pa pride tako daleč, naj si gospodje pripišejo posledice sami, in naj se nikar ne izgovarjajo na »moskovsko propa- gandoc«.

Res politična morala »Jutrovcev« je taka, da se mora zastuditi vsakemu že- lodecu.

Fran Erjavec:

Politična razmotrivanja.

I.

J. J. Rousseau je ob zarji moderne do- be menda prvi z vso jasnostjo v svojem Contrat social povedal, da mora vladati nad »naravnim razvojem« naroda zavestni duh; nauk, ki ga je francoska revolucija s pre- cejšnjo brutalnostjo poizkušala vsaj delo- ma izvesti tudi v praksi. Če kdaj, pač da- nes čutimo pomen in važnost te ideje, kajti nikdar se v slovenski politiki še ni toliko govorilo o »naravnem razvoju« kakor zadnja leta. »Naravni razvoj« nas baje vodi v zlitje s Srbi in Hrvati v en narod z enim jezikom, in naša dolžnost je baje, da ta »naravni razvoj« čim najbolj podpiramo, oziroma se mu vsaj ne ustavljamo. To v svojem bistvu izrazito materialistično tezo so povdarjali in povdarjajo pri nas neka- teri politični in politikujoči krogi s takim sugestivnim ropotom, da ni čuda, če se je tuptam ustvarilo neko resignirano razpo- loženje, ki dopušča možnost, da bi »tok živ- ljenja« mogel izbrisati našo narodno indi- vidualnost. Kakor hitro bi pa začeli vero- vati v to možnost ali pa jo tudi samo hipo- tetično dopuščati, bi morali z logično do- slednostjo indirektno priznati tudi popolno upravičenost onih političnih prizadevanj pri nas, ki streme zavestno in hotoma za

* K člankoma gg. dr. Andreja Gosarja in Triglavskega.

tem, da se izvrši to čim prej in ki sistema- tično zatirajo vse, kar bi moglo to našo in- dividualnost oblikovati naprej ali jo vsaj ohraniti. Kam mora voditi tako naziranje, je jasno: vsa naša narodnopolitična in kul- turna prizadevanja izgube s tem ves svoj etos, vse svoje notranje pogone, ves svoj višji smisel, svoj raison ter morajo nujno slediti zgolj materialističnim ciljem. Mate- rializem je pa najhujši strup, ki je kdaj okužil človeštvo! To skušamo Slovenci zla- sti danes, ko diktirajo velik del našega po- litičnega in javnega življenja sploh le nai- surovejši materialistični nagoni.

II.

Kaj pomeni sila zavestnega duha, vi- dimo danes na vsak korak. Latijci, Estonci, Litvinci, razni mongolski in tatarski rodo- vi (n. pr. Burjati, Jakuti itd.), ki niso nič ali pa vsaj ne znatno večji nego mi Slovenci ter so preživljali stoletja brez najpri- mitivnejših političnih pravic, izpostavljeni najbrutalnejši rusifikaciji, tvorijo danes lastne suverene države ali pa žive v svo- bodnih federacijah lastno državno življe- nje. Dočim so se mnogi teh zavedli svoje narodne individualnosti ter začeli ustvarjati svojo individualno narodno kulturo šele v zadnjih desetletjih, na kako politič- no samostojnost do ruske revolucije po ve- čini sploh mislili niso, imamo Slovenci iz- med vseh Slovanov najstarejše spomenike lastnega pismenstva, slovenska knjiga bo praznovala kmalu štiristoletnico svojega rojstva, naša ljudska prosveta je v vsej juž- ni in vzhodni Evropi najvišja, jasen poli- tični program so nam začrtali že naši dedi in politična ter kulturna (zlasti jezikovna) slepomišnenja, kakršna si izmišljujejo danes nekateri politiki, so odklonili že Trubar, Vodnik, Prešeren in Levstik, da imenujem le najmarkantnejše stebre slovenske kul- ture. Če bi vladala svet le »naravni razvoj« in »življenski tok« v zgoraj omenjenem smi- slu, bi morali vsi zgoraj navedeni naroditi že davno brez sledu izginiti v ruskem ali poljskem ali kakem drugem morju, tako pa vidimo ravno obratno, da sta »naravni raz- voj« in »življenski tok« v najnovejši dobi že izločila ravno iz tega ruskega morja n. pr. Beloruse, katerih je precej manj nego nas Slovencev in ki so brez vsake lastne politične in do najnovejših časov skoro brez kulturne tradicije in celo brez vsa- kih izrazitih geografskih ali etnografskih meja. In vendar ga ni danes kulturnega Be- lorusa, ki bi ne zahteval proti vsem polj- skim in ruskim »ujedinjevalnim« vabam, teorijam in poizkusom lastne beloruske državne individualnosti, da številčno moč- nejših Ukrajincev, kjer se je ta proces že izvršil, niti ne omenim ne. Vse te in ostale narode je politično in kulturno dvigal in dvignil duh, zavest nacionalne individual- nosti, energična samovolja. In ta duh živi tudi v slovenskem narodu, ne dva ali tri desetletja ali pa še manj, kakor pri zgoraj navedenih narodih, temveč vsaj že pol- drugo stoletje, ta duh nas je ohranil in nas izoblikoval v najtežjih okoliščinah in tega duha ne bodo izbrisale iz slovenskega na- roda nobene ad usum Delphini izkonstru- irane teorije, ki si jih izmišluje na sreči ne prevelik del slovenske inteligence, da bi upravičila z njimi svojo hlapčevsko naravo ali pa svoje materialistične cilje. S tem so pa že tudi podani osnovni temelji prave slo- venske politike, ki more in mora graditi le na ta duh, če noče ovirati narodnega poli- tičnega in kulturnega napredka, ki more biti le v afirmaciji lastne narodne indivi- dualnosti.

Pavel Popotnik:

Mozaik.

Sličice iz Goriške.

1. Skozi baško dolino.

Ne vem, kako sem se včasih vozil. Ko sem zadnjič sédel onkraj predora v italijanski vlak in slonel ob oknu in gle- dal v probujajoči se svet — strm je, da bi nedeljskim turistom nudil lepe plezalne partije, a Bačarji ga z ljubeznijo obdelu- jejo, da jim požene iz višjih njivic ljubi kruhek — sem videl, česar dotlej nisem opazil.

Zajedavce.

Omela bohoti na starih jablanah, tepkah, češnjah in drugem drevju tako kakor nikjer drugod.

In sem pomislil: simbol!

Med rodod, ki je vzrastel iz naše zemlje, ki korenini v njej z dušo in srcem, so se razpasli zajedavci.

Zajedavci se bohotijo, drevo še klju- buje, a hira.

Simbol kliče, kliče.

Kdaj pride čas, ko bo nož izločil za- jedavce in bo drevo ozdravljeno, rešeno in sam cvet?

Kdaj, kdaj?

2. Vojna odškodnina.

Še vedno ni konca »konkordatov« in pisarjenja. Za »konkordate« je izmetalo ljudstvo ogromno denarja, obnavljalo je svoje domove, jemalo posojila, odškodnine pa ni in ni. Zemlja in domovi so obnov- ljeni, a obremenjeni.

Sistem!

Ljudstvo naj pod gospodarskimi bre- menj obneme, potem bomo z njegovo zemljo in z njim razpolagali po ljubi volji.

Na dnevnem redu so nove prošnje: prijava vojne odškodnine kot terjatev do bivše Avstro-Ogrske.

V vlaklu slišiš pogovor o tem in izveš, da računavajo tu za tri prijave pet, in spet za eno 10—15 lir. In v trgih in vaseh vse križem dežele je dela čez glavo, ker do 24. aprila morajo biti prijave oddane.

In bodo in ljudstvo bo bogatejše za eno upanje in bo baje na podlagi priznanic lahko dvignilo pri katerikoli banki 70% vsote, ki jo ima dobiti od Avstro-Ogrske.

V nekem kraju, ki je sodnik zapri- segel priče, ki morajo biti na slednji pri- javi kar štiri podpisane, je menil odločen kmet:

»Hudiči, sami so krivi, naj plačajo, kar nam gre po konkordatu, pa bo dobro!« Pa je končno le dal izpolniti prijavo. Upa- nje je upanje...

3. Šolski štrafk.

Sedim v gostilni in čakam na voz. Gostilna je polna kmetov iz bližnjih in oddaljenejših krajev, ki so prišli v trg, da dobe točne informacije o vojni odškodnini in odposlanca delavsko-kmetijske zveze iz Gorice.

Sedim, gledam in poslušam.

Pri sosednji mizi modrujeta dva izra- zita moža: eden visok, gladko obrt oča- nec, katerega obraz me je spominjal po- tetz Simona Gregorčiča, prevdarnost je govorila iz njega in večkrat sem uel be-

sedo »Bejž, bejž!«, ko je ugovarjal živah- no gestikujočemu prijatelju, kateri je ne- pretrogoma govoril, gladeč svojo košato brado in brke ter popravljaj vsako toliko lovski klobuk z gamsovo trofejo. Klobuk mu je nagajal, ker je med govorjenjem tudi z glavo sam sebi odločno priklimal.

»Podkrnca sta,« sem ugotovil in ker bi rad nekih podatkov, ju pozdravim in prisedem.

Res sta bila izpod Krna. Bradati mož je bil sorodnik S. Gregorčiča ml. Izvedel sem marsikaj in ko je gladkoobriti odšel, se je bradati mož razvnel in izlil vso ža- lost, ki tare zemljo, v jedke besede, naj- hujše je pa stalno označil: »Saj veste« in dal je prst na usta.

Mož je bil svoje dni kot polir v Ili- žah, kjer so urejevali in zidali kopališče, bil je še tu in tam in tudi v Ameriki. Strašen lovec je. Nešteto gamsov in divjih petelinov je že postrelil. In dvanajstero dece ima.

Pa je začel govoriti o šoli. Povedal je, da ne pošiljajo otrok v šolo, da štrikajo. Tuje učne moči so dobili, ki ne zmorejo našega jezika, in tako bi bili otroci prvih dveh šolskih let vsak dan brez obveznega enournege pouka v materinščini, ostali pa, ki bi morali biti deležni v vseh predmetih materinega jezika, bi pa morali poslušati vse v tujinščini.

In so rekli starši: »Ne, tega ne pu- stimo!« in so obdržali otroke doma.

Svojo pravico zahtevajo in mož je rekel, da se ne vdajo, dokler ne bo pouk tak, kakršen mora biti po zakonu. »Če so napravili zakon, ki nam pusti drobtine,

naj se ga držijo. To zahtevamo,« je rekel mož, »ker ne pustimo, da bi se naši otroci potujčili. Iz take šole, kakor jo sedaj ho- čejo uvesti, ni pričakovati kakega znanja. Mogoče pa se jim zdi, da zna sedanji rod preveč.«

»Veste,« je nadaljeval, »tam v Flo- renci ali kje je bilo, kjer je bila cela kom- panija naših vojakov-novincev. Lepega dne jih postavijo v vrsto in komandant reče šaržu, naj vpraša vojake, kdo ne zna brati in pisati. Šarža vpraša. Vojaki stojijo tiho in se ne zganejo. Vpraša drugič. Vse tiho ko prej. Komandant misli, da vojaki vpra- šanja ne razumejo in ukaže poiskati dru- gega, ki je razumel jezik vojakov-novin- cev. Dobijo ga in reče:

»Kdor ne zna brati in pisati, naj stopi naprej!«

Vojaki tudi na ta klic obstoje.

Komandant se čudi, a še bolj debelo gleda, ko stopi iz vrste vojak-novinec in mu pove, da med mladim rodod goriških Slovencev ni enega, ki bi ne znal brati in pisati.

»Che strana gente!« je vzklíknil ko- mandant in dobil pred našimi fanti re- špekt.

»Pri takih šolah kot jih imamo zdaj,« je sklepal mož, »bi čez deset let v po- dobneem slučaju stopilo pol kompanije na- prej, čez dvajset let pa kar cela. To ho- čejo, gospod. Žalostno je, da se človeku srce trga. O!...« je še zavzdihnil in šepnil tiho prošnjo.

Naš rod ob Soči je še zdrav. Mislimo na to zdravje!

III.

Slovenska politika mora bazirati na enem visoko etičnem principu, ki je tudi eminentno krščanski, da so vsi narodi sveta ne glede na svoje število in »raso« enakovredni in enakopravni in se morajo dopolnjevati v vseobsevnih mirovni skupnosti. Ta princip, o katerem sploh ni med nami nobene diskusije, ker je izhodišče vsega modernega pojmovanja demokracije, kategorično odklanja misel kakršnihkoli »rasnih« ali »etničnih« podrejenosti ali superiornosti. Razne plemenske teorije, plod liberalnih materialističnih naziranj, za nas sploh ne eksistirajo, kajti mi moramo izhajati iz onega edino pravičnega, moralnega in demokratičnega etičnega principa, ki pravi, da ima kakršnakoli narodna, gospodarska ali zgodovinska skupina, ki se čuti za posebno enoto, neomejeno pravico do samoodločbe. Nacionalnosti mi ne razumevamo v pomenu surove živalske borbe za nadoblast, temveč v smislu humanitete, ki zahteva mirne rešitve vseh teh problemov. Naša nacionalna samozavest je rezultat moralnega napredovanja in demokratične miselnosti našega naroda, zato je velika etična in kulturna vrednota, ki jo moramo negovati in čim najvišje dvigniti. Narod je za nas višji, mnogo višji pojem nego država, kajti mi smo poprej in mnogo bolj člani naroda nego države, ki je le vnana organizatorična oblika gotovega števila prebivalcev, stanujočih na gotovem teritoriju. Kategorično odklanjamo zato vse one oblike in izraze državne sile, ki bi bile narodu v škodo ali bi ga ovirale pri njegovem individualnem razvoju in napredku. V tem pogledu ne more biti niti najmanjšega kompromisa z liberalno materialističnim etatiističnim nazorom oboževanja države, ki je tudi nedemokratičen, kajti država je od danes do jutri in le sredstvo, dobrobiti naroda pa cilj. Glede na to je tudi popolnoma razumljivo, da nikdar ne moremo privoliti v nobeno koncesijo, ki bi ogrožala razvoj in napredek našega slovenskega naroda, katerega so individualno izoblikovali stola stoletja in ki ima tudi še za naprej neomejeno pravico do neomejenega individualnega razvoja. Slovenski narod in njemu imanentni slovenski duh bodeta ostala in živela dalje, pa naj posamezne skupnice počnejo kar hočejo, toda politična stranka, ki je zgrajena na narod in je njegova zastopnica, mora imeti kot zadnji ideal pred očmi vedno popolno politično suvereniteto naroda, ki ga zastopa, njegovo popolno gospodarsko samostojnost ter čim najvišje izoblikovanje vseh narodnih individualnih kulturnih vrednot. Na tem principu mora stati vsaka stranka, ki hoče biti demokratična, zasidrana v narodu in tolače svojega naroda. Edino take stranke imajo pa tudi pravico do obstoja.

IV.

Praktična politika je umetnost dosežanja možnega, zato ona v realnem življenju navadno ne gre in ne more iti v ravni črti, temveč po večjih ali manjših ovinkih, dovolj je, da ne izgubi izpred oči cilja, temveč se mu skuša približevati, kolikor le dovoljujejo zunanje okoliščine. Aplikirati to na današnje razmere ni težko. Odrdeči se ne moremo in ne smemo niti eni tečki svojega slovenskega narodnega programa, temelječega na večnih in edino pravičnih etičnih in resnično demokratičnih principih, kajti s tem bi se dejansko izločili iz naroda, ki bi šel tudi prej ali slej preko nas. Jasno je, da bodo zunanje okoliščine zahtevale morda v praksi še mnogo samozatajevanja in mnogo začasnih taktičnih kompromisov v korist vsaj postopnega približevanja k cilju. Ta pa mora ostati vedno jasen in ne zastrt.

Politične vesti.

+ O »novem programu SLS« piše — lahko uganete, da nihče drugi kot stari »Slov. narod«. Bral je nekaj o modernih demokratičnih temeljih države, ki jih zagovarja naša stranka, pa starina misli, da je to nekaj od včeraj in danes. Polemika se z ljudmi tega kova ne izplača, naši somišljeniki pa vedo, da naša zahteva po avtonomiji ni samo kaka »plemenska« — naj nam bralci ta izraz oprostite —, ampak zahteva, ki izvira iz našega pojmovanja države. Država ni le skupina poedincev, ampak družba, ki je sestavljena iz družin, občin, stanov, pokrajin. Mehanično pojmovanje države starega liberalizma odklanjamo in smatramo državo za gospodarsko-kulturno skupnost. Pravi demokratizem je mogoče le, če se da tem malim organizmom, ki tvorijo državo, življensko možnost. Po njih mora ljudstvo priti do veljave, v centralistični državi pa nikdar. Nič novega ni več to pojmovanje. Naj tisti gospod vzame v roke Krekov »Socializem«, Ušeničnikovo »Sociologijo«, govore naših katoliških shodov ali pa odvojen misljenje Jugoslov. kluba iz ustavne debate — prepiča se lahko v knjigi Sl. Jovanovića: »Ustavno pravo«, — pa bo videl, da je zelo daleč za svetom. Če bo starina študiral naš »novi« program, morda vendar uvidi, da ni več za našo dobo in mirno zaspí.

+ Českoslovaški tisk o novem položaju v kraljevini SHS. »Lidove Noviny« od 17. aprila pišejo na uvodnem mestu, da je preokret v Radičevih vrstah za ureditev notranjopolitičnih razmer v Jugoslaviji tolikega pomena, da se mora ta pojav označiti kot posebna doba v najnovejši zgodovini Jugoslavije. Krona kot drugi ustavni faktor je najbolj interesirana na tem, da pride v Jugoslaviji do trdnega narodnega edinstva in zato je krona najtrdnješa vez med Srbi, Hrvati in Slovenci. Jugoslavija boleha že od svojega postanka dalje na srbsko-hrvatskem vprašanju, katero bi bili lahko rešili samo pravi zastopniki Srbov in Hrvatov, a to so radikali in hrvatska kmečka stranka. Če vsi znaki ne lažejo, je trenutek za skupno delo prišel, ker se rešitvi tega vprašanja ne morejo upirati več niti radikali niti Hrvati. Ne da se pa ugotoviti, če je že danes mogoča koalicija med obema do včeraj si nasprotnima strankama, lahko pa trdimo, da se bo politika razvijala v smeri take koalicije. — Glavni organ čeških gospodarskih krogov »Reforma« pa piše, da so hrvatski volivci pod vodstvom Stipe Radića vodili opravičeno opozicijo proti Belgradu, ker se je Pašić trudil spraviti Hrvate na svojo stran ne samo zlepa, ampak tudi z nasiljem, ki je le povečalo vpliv hrvatskih voditeljev. Radić je svoj vpliv izkoristil za poostrenje spora med Belgradom in Zagrebom. Sedaj pa je v Jugoslaviji republikanstva konec, ker se je Radićeva stranka izrekla za sporazum s Pašićem. Republikansko gibanje sicer še živi v Srbiji, toda volitve so dokazale, da je brezpomembno. V sporazumu med radikali in radičevci leži najlepša pot za zblizanje Srbov in Hrvatov in nova srbsko-hrvatska koalicija je že na obzoru.

+ Tednik »Virovitičan« prodan radikalom. Tednik »Virovitičan«, ki je bil 27 let v opoziciji proti vsaki vladi, je njegov lastnik tiskar Ivan Plevnik te dni prodal radikalom za 33.000 Din. Plevnik prosi v zadnji še od njega izdani številki za odpuščanje vse, ki jih je bil kdaj v svojem listu napadal.

Beleške.

Učinki lepe pomladi. Ni še poletne vročine, toda že topli pomladni dnevi tako razgrevajo možem okrog »Jutra« možgane, da niti kratkega »Domoljubovega« članka o cerkvenih posestvih ne morejo pravilno razumeti. »Domoljub« je povedal, da bi morali v slučaju razdelitve cerkvenih posestev pač verniki — ne Jutrovci, ki so samo vpisani v krstni knjigi — na drug način poskrbeti za duhovščino, cerkve in cerkvene človekoljubne naprave. Da država za to dovolj ne skrbi, vsakdo ve, in o duhovniških plačah je celo »Jutro« parkrat — upajmo, da ne v hinavščini — zapisalo krepke besede. To je torej samo po sebi umevno, vendar so Žerjavov list cerkvene kazni tako zbegale, da ne zna prebrati celega članka, ampak iztrga posamezne stavke. Najboljši dokaz, da ni čistih namenov pri jutrovski skrbi za kmete, ki naj bi prišli do cerkvenih posestev. — O težkih dneh, ki jih preživlja naš kmetijski stan, je prinesel »Domoljub« uvodni članek, v katerem konstatira žalostno dejstvo, da naš kmet propada in da nima sedanja vlada nikakega razumevanja za rešitev velikih agrarnih vprašanj. Da to Žerjavovec ni všeč, je več ko razumljivo, saj še nikdar niso imeli smisla za kmetске potrebe, staviti pa bi šli, da ne bi bil »Jutrov« urednik bral članka, če ne bi nosil napisa »V težkih dneh«. Misli je pač, da je napisan o težkih dneh Žerjavove politike, ki preživlja težke ure dvomov, ali je še v milosti pri gospodu Pašiću ali ne.

Neozdravljiv bolnik. »Slovenski narod« nič ne razume. Ni razumel pokojnega Mahniča, misleč, da obsoja narodnostno načelo kot tako za poganstvo, dasi je Mahnič označil za poganški le liberalni materialistični nacionalizem. Ni razumel pokojnega Kreka in ga označeval za prekuha, po današnjem »katoliškega boljševika«. Ne razume ne Gosarja ne Triglavskega, videč med njima nasprotje tam, kjer ga ni. Ne razume, da se prav pojmovani narodni princip nič ne kosa z demokratičnim, ampak da narobe na njem sloni, iz njega izvira, oziroma da sta v vzajemnem bitnem odnosu. »Slovenski narod« sploh nikoli ni ničesar razumel in ničesar ne razume. Tudi Slovenske ljudske stranke ne, seveda. Danes mu je kapitalistična, jutri boljševiška, zdaj katoliška, zdaj brezverska, enkrat konservativna, drugičkrat revolucionarna. Slovenska ljudska stranka pa je vedno ista, le v možganih »Slov. naroda« begajo najrazličnejše ideje, se prevačajo, medseboj borijo, kinematografično menjajo, zabrisujejo in spet ločujejo, vse skupaj pa je velika dušna gasplja.

Vajeniška razstava
v Ljubljani
od 26. 4. do 4. 5. 1925.

Jopisi.

Kranj. Mestna Orjuna Kranj je 19. t. m. razvila svoj prapor. Cela slavnost je bila bolj klaverna, ker so se že tudi JDSarji naveličali večne kuratele in priganjanja. Pravijo, da se ne dajo komandirati in ustrahovati duhovščini (seveda rabijo ti ljudje bolj salonski izraz), da to se ne strinja z naprednostjo, pa so zato prišli izpod namišljenega »klerikalnega« gospodarstva pod dejansko strahovlado ne samo PPZ-režima, ampak tudi orjunašev, ki v hitro svoj bič prav energično. Naši meščani sicer kolnejo in godrnjajo kot medved na verigi radi neprestanih dajatev in ukazov, a ubogajo in pridno izobešajo zastave. Najbolj demokratiški kar na večer prej, zmerni v nedeljo jutro, drugi pa šele ob poznejših dopoldanskih urah. Orjunašev so v kroju našli 120 s 13 prapori, tudi nekaj orjunašev, precej gledalcev, zlasti okoličanov, ki so se prišli pripraviti na lastne oči, kateri trgovci in gostilničarji bodo izobešili zastave. Nekaj sicer znanih JDSarjev je tudi javno izjavilo: »Ne izobešim zastave, ker živim od kmetov.« Zato pa so nekateri zastave spravili že v nedeljo zvečer, drugi v ponedeljek zgodaj, tako da v ponedeljek, ko so prišli okoličani na običajni sejem, ni nobena več visela razven pri onih trgovcih, ki so znani po svoji veliki navdušenosti za »demokratstvo«. Zato svetujemo g. županu, ki je z zastavami okrasil seveda svoj dom ter poleg mestnih hiš tudi Mestno hranilnico, naj v prihodnje da klicati tudi uro, od kdaj do kdaj imajo viseti zastave, da ne bo potem preprirov in očitkov »strahopetnosti«, »nelojalnosti«, »zavratnosti«, »dobročajnosti«, »dvoreznosti« in takih ljubeznivosti. Red mora biti! — Čudili smo se pa, da so tudi nekateri naši pristaši klonili in zastave razobešili. Ali je tako hud pritisk? — Sicer pa druge vestne ne bilo, a to treba, da približemo kot vesne kronisti, kakor tudi še

to, da so se orjunaši obnašali dostojno, še celo farno cerkev jih je popoldne nekaj obiskalo.

Hrastnik. Kakšni so napredni koncerti. Za nedeljo, 19. t. m. je bila naznanjena zabava v »Narodnem domu« s sodelovanjem godbe dravskega divizijskega okrožja iz Ljubljane. Godba se je pripeljala v dveh oddelkih in jo je vodil sam dr. Cerin. Sodelovanje tako odlične godbe je privabilo na zabavo tudi precej pristašev drugih strank. Spočetka je bilo vse mirno in obdinstvo je z napetostjo poslušalo godbo, ki je igrala izbrane komade. Kar naenkrat pa nastane glasen prepri med dvema gostoma nekim trgovcem in nekim mesarjem, ker je nek orjunaš izjavil, da nosi poslopje za enkrat še napis »Narodni dom«, toda dolgo to ne bo trajalo. Čim bo plačan zadnji obrok dolga, ne bo več »Narodnega doma«, ampak bo »Sokolski dom«. Trgovec in mesar sta se spoprijela, sledil je udarec s pestjo po glavi in močno praskanje po obrazu. Vrišč je bil tak, da so godci izjavili, da ne igrajo. Nek demokrat se je izrazil, da klerikalci in komunisti ne spadajo v »Narodni dom«, ker je namenjen samo tako inteligentnim ljudem kakršni so pristaši »Narodnega bloka«. Kričal je tudi po dvorani »Živijo dr. Žerjave«. »Dol z dr. Korošcem«. Njegovi pristaši so ga sicer skušali pomiriti, toda uspelo jim to ni, še ob dveh popolnoči je rogovilil in kričal po cesti. Seveda je bila vsa zabava radi tega nastopa pristašev »Narodnega bloka« jako klaverna in je pokazala blokaško strpnost za precej čudni luči. — Novega agitatorja za Orjuno smo dobili pred dobrim mesecem v osebi pismonoše A. H. Pridobil ji je baje že 47 članov. V odboru so pismonoša sam kot predsednik, Vl. Roš kot tajnik, Skobe kot glavar; podpirajo jih pa gostilničar Avgust Dolinšek, trgovec in gostilničar Hofbauer, gostilničar Roš in nekaj uradnikov pri rudniku.

Dnevne novice.

— Poroke Janezev na Nemškem. G. konzist. svetnik Janec Kalan je v Slovenčevem podlistku opozoril na težave, ki jih imajo Slovenci na Nemškem ob poroki. Na Nemškem zahtevajo za zakon poleg drugih listin še sposobnostno spričevalo (Ehefähigkeitszeugnis). Tega jim mora dati pristojno okrajno glavarstvo. Če pišejo na okrajno glavarstvo ne dobe odgovora, ker 1. prošnja ni kolkovana, 2. ker okr. glavarstvo ne ve za potrebne podatke. Zato svetujemo vestfalskim Slovencem, naj vselej pišejo domačemu župnemu uradu, da jim preskrbi to listino. Domači župni uradi bodo potrdili podatke o starosti, samostojnosti in o svobodnem stanu dotičnih zaročencev in prosili okrajno glavarstvo za sposobnostno spričevalo. Ker bo okrajno glavarstvo imelo sedaj vse potrebne podatke, bo lahko takoj izdalo spričevalo. Stroške za vse to in za pošto mora seveda nositi prosilec, ker prosilec tega ne vedo, imajo veliko skrbi in težav. Župni uradi si bodo pridobili mnogo zaslug, če bodo pomagali tem siromakom.

— Kakšne župane odstavlja P.P. režim v Sloveniji? Nedavno tega od velikega župana dr. Bačiča odstavljeni župan v St. Krištofu pri Laškem Jožef Sluga, posestnik v Leveah, je bil 1. 1914 od zagrizenega sedanjega samostojnega demokrata, ki ga ljudstvo dobro pozna, ovaden avstrijski politični oblastnik, da je zaklical: »Živijo kralj Peter! Živijo Srbi!« Mož je moral takoj kakor eden največjih zločincev v zapor. Spotoma so ga Nemškutarji poštno pretepli. Rane, ki jih je tedaj dobil na glavi, se mu še danes poznajo. In taki možje dandanašnji ne uživajo zaupanja vodilnih mož, pač pa nemškutarji, ki so 1. 1914 Slovence pljuvali in jih pretepavali! Seveda, kje bo pa prostor za nedolžne narodne heroje in nemškutarje iz vojne dobe, če bi sedanjí oblastniki cenili zasluge in trpljenje priprostitih mož v 1. 1914 radi njihovega jugoslovanskega mišljenja in jih upoštevali, kedar jim ljudstvo zaupa in jih postavlja na čelo svojih občin!

— Vprašanje z Dolenjskega. Govori se, da morajo neke na Dolenjskem prizadete stranke državnemu desinfektorju za razkuženje sob in opravle plačevati po Din 300. Ker smo mnenja, da se morajo razkuževanja v prostorih, kjer je bila nalezljiva bolezen, izvrševati brezplačno, prosimo, da se prizadeti oglašijo, če je vest, ki kroži, resnična.

— Dr. I. Razlagov spomenik. V št. 89. z dne 22. aprila 1925 smo objavili vabilo odbora Razlagovega spomenika za nakup sreč lo terije, dovoljene za to, da se zberejo sredstva za postavitev spomenika temu zaslužnemu slovenskemu rodoljubu. Kakor smo pa naknadno zvedeli, razglasa odbor po lepakih, da se dobiček porabi za Razlagov spomenik in za kritje stroškov zidave društvenega doma »Narodnega kulturnega društva« pri Mali Nedelji, ki je popolnoma v rokah naprednjakov. Ker smo mnenja, da si naj zidajo napredni svobodomisleci svoje podeželske trdnjave sami, priobčujemo zgornjo informacijo, ki smo jo prejeli od verodostojne osebe, v ravnanje našemu občinstvu.

— Okrajni glavar v Kočevju je za 26. t. m. določil komisijski ogled za podelitev tretje gostilniške koncesije pri Fari. Dolgo se je plete ta zadeva. List »Prerad« je že svojčas ugovarjal proti otvoritvi tretje go-

stilne v kraju, ki šteje 25 številčk. Ze od sedanjih dveh gostiln je ena takorekoč samo še po imenu. Da se pa sedaj tako hiti z ustanovitvijo še tretje gostilne klub soglasnemu protestu občinskega odbora, je pa jasno. Kaj mari javni red in blagor. Prva je danes politika. Prosilec za novo koncesijo je bil namreč brez svoje vednosti pri zadnjih volitvah vpisan kot varuh Žerjavove skrinjice. Ker pa ni prišel na volišče že na predvečer, je šel k njemu samostojno demokratski veljak, ga pozval, naj vsaj na dan volitev pride stat k demokratski skrinjici, in mu zagotovil, da bo zato sigurno dobil koncesijo za gostilno. Sedaj nam je čisto jasna naglica okrajnega glavarja v pobijanju alkoholizma.

— Zvonovi se vračajo. Cerkeve na najvišjih točkah Obsavja v litijemskem okraju Sveta Gora, Sv. Planina, Kum dobijo vse letošnje pomlad svoje zvonove. Na Sv. Gori (849 m) je bila slovesnost belo nedeljo. Na Sv. Planini (885 m) bo v nedeljo 26. aprila. Na Kumu (1219 m) peto nedeljo po Veliki noči.

— Premovanje goveje živine v Bohinju dne 20. t. m. s podporo vlade in obeh občin je pokazalo, da se je napravil v povzdigi govedoreje v Bohinju velik korak naprej. Prignanih je bilo k premovanju 128 glav in sicer: 22 bikov, 66 krav in 40 telic. Zlasti lepe so bile krave-mlekarice. Glede mlečnosti so bile nekatere res izborne živali. Izmed 66 prignanih krav je bilo nad polovico priznanim 25 točk in čez. Lepi so bili tudi nekateri bikli, krepko zastavljeni, čokljati, z izbornimi mlečnimi znaki, izvrstnimi parklji — kar utvarjeni za Bohinj in njegove razmere. Glede oblike in enotnosti o barvi bi bilo seveda marsikaj zboljšati. Premovanih in obdarovanih s primernimi darili je bilo 14 krav, 8 telic in 10 bikov. Upoštevati je treba, da je glavni vir dohodkov v Bohinju mlekarstvo in sirarstvo. — Premovanje je doseglo svoj popoln uspeh in potrdilo vnovič edino pravi smoter, ki ga moramo imeti: dvigniti mlečnost, a obenem tudi zboljšati prikladnost bohinske govede za Bohinj, za te visoke, mrzle, strme in razdrapane planine. To premovanje pa je tudi dokazalo, da se tako merodajni krogi kakor tudi Bohinjci sami dobro zavedajo tega in korakajo krepko po začrtani poti.

— Sadjarski odbor za okraj Radovljice priredi v nedeljo dne 26. t. m. v Podkoren pri Kranjski gori celodnevni sadjarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prinese s seboj cepilno orodje.

— † Izidor baron B. Bojnički. V Zagrebu je umrl bivši bos-hercegovski civilni adlat Izidor baron Benko Bojnički. Po kojnik je bil rojen v Pragi 1. 1846. kot sin podmaršala. Po dovršenih študijah je stopil v vojno mornarico in se udeležil Schleswig-holsteinske vojne; 1. 1866. je sodeloval v vojni proti Italiji in bil v bitki pri Visu odlikovan z zlato svetinjo za hrabrost. L. 1883 je prestopil v civilno državno službo in prišel kot vladni tajnik najprej v Nevestinje, kjer je bila pravkar butila vstaja. Tu se je izkazal Bojnički kot mož na pravem mestu in je storil prebivalstvu mnogo dobrega. Kasneje je služil v Mostarju kot okrajni glavar, potem pa je bil imenovan za civil-

sega adlatusa v Sarajevu. Na tem mestu je deloval 20 let ter je civilizacija Bosne in Hercegovine njegovo delo. L. 1912. je odšel v pokoj in živel do svoje smrti v Zagrebu. Pokopali so ga z vojaškimi častmi.

— Za državnega pravdnika v Zagrebu je imenovan dr. Fran Zilič, dosednji upravitelj državnega pravdnika.

— Poljske dijakinje v Belgradu. V Belgradu je dospela skupina dijakinj s Ivovske gimnazije, na čelu ravnatelj in več profesorjev. Poljskim gostom so priredili prirečen sprejem.

— Koliko zdravnikov je v celi državi SHS? Po statistiki ministrstva za zdravje iz leta 1921. je v celi državi 1634 zdravnikov, kar pomeni, da pride na 7649 prebivalcev 1 zdravnik. Posamezne pokrajine so imele sledeče število zdravnikov: Slovenija 264 to je 1 zdravnik na 3924 prebivalcev, Vojvodina 376 ali 1 na 4255 preb., Dalmacija 79 ali 1 na 4607, Hrvatska in Slavonija 446 ali 1 na 5030, Bosna in Hercegovina 157 ali 1 na 12.100, Srbija 300 ali 1 na 15.333, in Črna gora 12 ali 1 na 33.333 prebivalcev.

— Velik tujski promet v Dalmaciji. Letošnje pomlad se razvija v Dalmaciji tujski promet izredno ugodno. Iz vseh evropskih držav prihajajo odlični tujci, ki se divijo krasni prirodi in blagemu podnebjju. V Dubrovniku so bili o veliki noči vsi hoteli prenapolnjeni. Cavtat je bil vrhutega shajališče domačih državljanov s Pašićem na čelu. Ljuba Jovanović se je z družino in večjim krogom prijateljev mudil v Šibeniku. Vreme je v Dalmaciji tako toplo, da se mnogi gostje vsak dan kopljejo.

— Za Dalmacijo. Ministrstva zunanjih del, prosvete in trgovine so poverila Ljubi Vojnoviću nalogo, da napiše v francoskem jeziku delo o Dalmaciji, njeni zgodovini in umetnosti. Vojnović je v svrhu podrobnih študij odšel v Split.

— Konec stanovanjske misije v — Osjeku. Osješka »Društvo« poroča, da je tvrdka Piri et Pelger ponudila osješki mestni občini, da ji zgradi 100 malih stanovanjskih hiš z eno sobo in kuhinjo in z dvema sobama in kuhinjo s potrebnimi pritliklinami vred, in sicer bi veljala hiša z eno sobo 35.000, hiša z dvema sobama pa 50.000 dinarjev. Pri stvari gre za neki angleško-madžarski stavbni sistem. Hišice so podobne vilam, narejene pa so iz železa. Konstrukcija je zelo enostavna. Vnaje in notranje stene so iz pločevine. Pod stene pa se nasiplje kakšna masa, ki je slab prevodnik toplote. Pločevina je lakirana, da se hišico lahko znotraj in zunaj umiva. In še eno prednost imajo, da se daje namreč demontirati in prevažati, ker vsa pločevina tehta komaj 3000 kilogramov. Ogrska državna uprava je naročila že 6000 takih hišic, večnoma za železničarje. Železolitarna v Osjeku se resno poteguje za licenco za gradnjo takih hišic za celo Jugoslavijo. Če je na projektu res kaj, bo imel v Osjeku, mogoče pa tudi drugod, lahko vsak količjak varčen delavec ali uradnik v par letih svojo hišico.

— »Gajret« v Belgradu. Dne 21. t. m. so dospeli v Belgrad gojenke muslimanskega prosvetnega društva »Gajret« v Sarajevu. Spremlja jih hanuma Šemse Cengić in podpredsednik »Gajret« Hadžomerović. Belgajčani so priredili mladim muslimankam sijajen sprejem in jih vse dni njihovega bivanja v Belgradu vabili kot goste na obed, čajanke, gledališčne prireditve itd.

— Razne tatvine in sleparije. Nevarna ženska je neka Ana Hlebec, doma iz Toplice pri Zagorju. Delo ji ne ugaia in potika se okrog ter preživlja s tavino in raznimi sleparijami. Kljub mladosti se udaja tudi prostituciji in je bila radi spolne bolezni že v zagrebški bolnici. Okradla je več strank v Trbovljah in jim odnesla perilo in obleko in tudi denar. — Kovaškemu mojstru Urhančiču na Fužinah je pobegnil 16 letni vajenec Marij Detela, rodom iz Trsta. Fant je ukradel svojemu součencu obleko in perilo, svojemu mojstru pa eno vrečo in nekaj drobnarij. — Izpred hiše št. 1 v Razlagovi ulici v Celju je bilo ukraden Francetu Kovačiču iz Vojnika kolo znamke »Waffenrad« št. 2.322.953 črno pleskano, novo, vredno 2500 Din. — Pri tvrdki Drago Gams v Gaberju je kupil pred kratkim Hvala Gorazd, zastopnik zavarovalnice »Vardar« v Ljubljani, kolo znamke »Albas«, dirkalno, italijanskega izvora, svetlo zeleno pleskano, vredno 3000 Din. Hvala je dal 1000 Din nakupnine, ostanek pa je obljubil, da pošlje v par dneh iz Ljubljane. Hvala, ki je napravil še več drugih delgov, pa je bržkone pobegnil v Italijo. — Iz stanovanja posestnice Helene Fon v Loki pri Zidanem mostu je ukradla 19 letna že večkrat radi tatvine kaznovana Justina Medvedova iz Pteterja pri Celju nekaj obleke, čevljev in nogavic. V Goriški vasi pri Šmarjeti pri Skočjani je bilo vlomljeno v zaklenjeno stanovanje Franceta Ruparja. Vlomilec je odnesel par novih čevljev, nekaj obleke in pa zlato ameriško uro z verzičico. Tatvino je izvršil nek 30 letni tujec, doma od Brežic, ki je bil prejšan dan pri Ruparju in ga prosil za podporo, češ da mu je vse uničila povodenj.

— Pozor občin! Po deželi se potepa 35 letni bivši brivski pomočnik Vladimir Markič, doma iz Trebnjega pri Novem mestu. Mož je delomržen in si pomaga večkrat tudi na ta način, da jemlje pri različnih občinah ubožne podpore na račun svoje domovinske

občine. — Na isti način se klatita po Jugoslaviji bolniški strežaj Viljem Sterman in pa Josip Isop, oboje iz Ljubljane. Ne lotita se pa nobenega dela, dasi sta stara komaj še 24 let. — Vse občine se opozarjajo, da takim postopajem ne dajejo nobenih podpor, ker se s tem podpira samo vlačugarstvo in pa ker je tudi možno, da domovinske občine odklonijo povračilo takih izdatkov.

— Krasne kamgarne za moške in volnene blagove za damske obleke v vseh modnih barvah kakor tudi perlini krep, frofir, surovo svilo, batiste, etamine in raznovrstno perilo blago, priporoča tvrdka: F. in L. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Prepričali se bode, da kupite tu znatno ceneje kot povsod drugje!

Iz štajerske.

SHODI SLS V OKRAJU CELJEVRANSKO.

Sv. Jurij ob juž. žel. Na belo nedeljo, 19. t. m. dopoldne so se v »Katoliškem domu« zbrali pristaši in zaupniki SLS iz St. Jurija in okolice. Dramelj ter Kalobja na zaupni sestanek. Udeležba je bila dobra, s par izjemami sami zavedni naši možje-volici in davkoplačevalci. Z zanimanjem so sledili izvajanjem poslanca dr. Hodžarja o političnem položaju, delu v narodni skupščini, davčnih bremenih, njih posledicah za celotno naše gospodarstvo itd. S pritiranjem se je vzel na znanje poslančev poročilo o intervenciji pri davčni oblasti, da se vsaj v mejah finanč. zakonov omili neznosno davčno breme. Poslanec je podrobno in praktično ter na posameznih vzhledih razjasnil zborovalcem, kako ima davkoplačevalec ravnati in izkoristiti v zakonih predvidena sredstva proti previsokemu obdavčenju, predvsem pri dohodnini. Z ogorčenjem so zborovalci - davkoplačevalci obsodili politiko dr. Zerjave in dr. Pivka, ki v Belgradu slepo glasujeta za vsa stara in nova davčna bremena, doma bi pa demokrati v družbi samostojnežev radi prirejali protestne shode proti davkom. Zborovanje je skušal motiti znani Urlep, eden nekdanjih strastnih agitatorjev za samostojnež, pa se mu ni posrečilo. Za svoje neresne medklice, kakor kaj je s cigaretami poslancev (kje je neki to raco pobral, mogoče pri bivšem poslancu Drogeniku), je žel samo posmeh. Na vprašanje, h kateri stranki sedaj pravzaprav pripada, ni dal točnega odgovora, je nadalje molčal in se resniče na ljubo do konca popolnoma korektno obnašal.

Vojnik: Isti dan popoldne se je vršilo krasno uspelo zborovanje pristašev SLS v dvorani Vojniške posojilnice. Iz vseh krajev lepe doline, tudi iz najoddaljenejših so se zbrali naši zavedni pristaši, tako da se je kot zaupni sestanek zanišljeno zborovanje razvilo v pravo manifestacijo za našo stranko. Poročilo poslanca dr. Hodžarja se je vzel z odobravanjem na znanje. Razpoloženje zborovalcev je izzevalo v en sam klic po naši gospodarski osamosvojitvi, ker od politike naših političnih nasprotnikov nimamo drugega in ni pričakovati drugega kakor bič in nasilje.

Gomiljsko. V središču vranskega sodnega okraja na Gomiljskem se je vršil v ponedeljek, 20. t. m. zbor zaupnikov SLS za cel okraj. Poročal je poslanec dr. Hodžar. Udeležba je bila dovoljna.

Celje. V torek, 21. t. m. so zborovali v Celju v dvorani pri »Belem volu« zaupniki SLS sodnega okraja Celje. Ob izredno veliki udeležbi je poročal kakor na Gomiljskem poslanec dr. Hodžar o političnem položaju, podrobno o davčnem vprašanju in o korakih, da se vsaj v mejah zakona omili davčno breme. To priliko je porabil tajnik g. Marko Kranjc iz Maribora in predaval o organizatoričnih nalogah naših zaupnikov.

Š Poroka. V soboto 18. t. m. se je poročil v Mariboru g. Franjo Notar, sodnik v Rogatecu, z gđ. Marico Hladnik, poštno uradnico v Mariboru. Obilo sreče!

Iz Primorske.

p Prefektov dementij. »Piccolo« objavlja dementij videmskega prefekta glede njegovih izjav v Vipavi, kakor jih je bila priobčila tržaška »Edinost«. Izjave so se nanašale na uradništvo in pouk slovenščine v Solah. Prefekt izjavlja, da takih izjav ni podal.

p Jugoslovanski ministri na Reki. Te dni so se v strogem incognito mudili na Reki jugoslovanski ministri za zunanje zadeve, pošto, finance in vere.

p Nove zgradbe v Gorici. Tam, kjer je bila norišnica, bodo zgradili bolnišnico s 300 posteljami; če bo treba, tudi 400. Prikopili bodo zavod za zdravljenje pljuč s 100 ter norišnico za mirne bolnike s 300 posteljami. Stroški bodo znašali 12 milijonov lir. Dali bodo: provinca 7,5, občina 3,5, okrajna bolniška blagajna 1 milijon lir. Gornja realka bo dobila novo poslopje. Št. Peter in Ločnik bosta preko Podgore zvezana s cestno železnico, ki bo šla čez nov most čez Sočo. Mislijo tudi na zopetno pozidavo gradu.

p Svet trgovske zbornice za Istru bo štel 18 članov in se bo delil v dve sekciji. V prvi sekciji bo tudi zastopnik tujskega prometa.

p Uvoz in izvoz kave. Uvoz kave v Trst je znašal lani 755.000 vreč, izvoz 730.000. Omenimo, da je tržaška kava - tamninska borza odina te vrste v Italiji.

p Semenišče na Reki. Finančni minister je pooblaščen, da na razpolago 600.000 lir za nakup poslopja za duhovniško semenišče.

p Reka—Opatija—Lovrana. S 1. aprilom je stopil na parniški progi med omenjenimi kraji nov vozni red v veljavo. Vsak delavnik vozijo parniki osemkrat v vsaki smeri, ob nedeljah in praznikih pa šestkrat.

p Iz Trsta v Benetke. Tvrdka Tripeovih prireja letos s salonskim parnikom »Venezia« izlete v Benetke z zelo znižanimi cenami in z dvadnevno veljavnostjo. Odhod vsak dan ob 9 od Mola Audace (prej Molo S. Carlo), odhod iz Benetk ob delavnikih popoldan ob treh, ob nedeljah pa ob desetih zvečer.

Iz Ljubljane.

Ij Protest zoper postopanje italijanske oblasti napram ljubljanskemu vseučiliškemu profesorju. Profesor filozofije na ljubljanski univerzi dr. Franc Veber je nameraval ob priliki svojega bivanja v Trstu dne 16. aprila t. l. pred tamkajšnjim slovenskim občinstvom predavati o predmetu: »Analiza vesti«, torej o čisto znanstveni in nepolitični temi. Dasi je bilo predavanje tržaški italijanski oblasti pravilno javljeno in je tudi sicer prof. Veber izpolnil vse predpise formalnosti, ga je italijanska oblast aretirala in ga izpustila šele na najenergičnejši protest našega generalnega konzula v Trstu. Italijanska oblast je pri tem s prof. Veberom postopala kar najsrmatotneje, na način, kot se postopa z navadnimi zločinci, tirajoč ga celo uklenjenega po mestu, kakor bi hotela pokazati, da za njo ne veljajo niti najprimitivnejše forme kulturne dostojnosti in mednarodnih običajev. To postopanje italijanske oblasti napram prof. Vebru, ki bije v obraz vsem pojmom o najnavadnejših družabnih oblikah, je kruta žalitev naše kraljevine, koje državljani je prof. Veber, je kruta žalitev ljubljanske univerze, katere odlični član je on, in je kruta žalitev celega našega naroda. Hkrati je to postopanje nezasišano kršenje najnavadnejših naravnih pravic naše avtohtone narodne manjšine v Italiji, pridobljenih v tisočletnem bivanju na onih tleh, pravic do lastnega kulturnega razvoja in udejstvovanja, katerih ji doslej na tak brutalen način ni še kratil noben nacionalni nasprotnik. Celokupna akademska omladina ljubljanske univerze je na zborovanju pred univerzo v Ljubljani dne 23. aprila 1925 skupno z zastopniki ljubljanskih kulturnih in narodnih organizacij, razmotirajoč o gori opisanem dogodku, soglasno sklenila najenergičnejše in pred vsem kulturnim svetom protestirati proti postopanju italijanske oblasti v Trstu. Od naše vlade, osobito od našega ministra za zunanje zadeve, pa zanesljivo pričakuje, da bo ona z vsem povdankom zahtevala od kraljevske italijanske vlade, da za doščene za nečuvno ponašanje italijanske oblasti v Trstu napram prof. Vebru, da pokliče krivce tega brezprimerne dogodka na odgovor in poda potrebne garancije, da se podobne srmatotne žalitve naših državljanov na italijanskih tleh ne bodo nikoli več ponavljale; predvsem pa trdno pričakuje, da bo naša vlada najodločneje zahtevala od kraljevske italijanske vlade, da respektira pravice naše avtohtone narodne manjšine v Italiji po svobodnem kulturnem razvoju in življenju. — Gornjo resolucijo so zborovalci izročili rektorju ljubljanskega vseučilišča, da jo izroči predsedniku ministrskega sveta v Belgradu.

Ij Včerašnji zenitistični večer je privabil v Mestni dom do 350 ljudi, ki so morali biti v toliko, v kolikor jih je privabila radovednost po zunanosti takega večera, še nekaj zadovoljnih, precej pa razočaranih glede vsebine predavateljev izjav. Gospod Poljanski se je skušal držati teze, ki jo je v teku svojega govora postavil, da mora biti pesnik zenitistične struje duhovit; posrečila se mu pa je duhovitost redkokdaj. Večina njegovih duhovitosti so bile paradokse trditve, katere so sedaj po osmih letih boljše vizma v Rusiji že precej vsakdanje. Celo tisto njegovo tezo, da smo Balkanci z Rusi eno, in sicer Evroazijci in da nas je skupaj 160 milijonov, kar naj bi nam dalo poseben pogum in samozavest, je izrekel že sto let pred Poljanskim Črnogorec, ko se je bahal: Kdo nam pa kaj more; nas in Rusov je 100 milijonov. Zenilizem je umetnost one kulture, ki smo jo poklicani mi Balkanci-Evropejci ustvariti in ki naj bi stopila na mesto vseh dosedanjih kultur, ki so seveda po Poljanskem vse zanič. Za to novo kulturo velja načelo: Popolna prostost duha in popolnoma prost razvoj fizične sile s pomočjo tehnike dosedanjih kultur. Kako si Poljanski to misli, je hotel demonstrirati na primerih iz ustvarjanja pesnikov, glasbenikov, kiparjev in arhitektov zenitistov. To ustvarjanje je precej čudno, tako čudno, kakor je bila čudna pred leti namerna nekega hipermoderna slovenskega pesnika, ki je hotel recitirati svoje pesmi samo ob svitu plamenice in samo s strehe »Jugoslovanske tiskarne«. Lastniki tiskarne mu tega niso pustili in so ga s tem tako stregli, da se je sedaj že popolnoma unesel in živi, deluje in pesničuje, kakor žive, delujejo in pesničujejo navadni slovenski zemljani. Tako se bodo najbrže stregli kmalu tudi gospod Poljanski in njegov zenitistični novostvarjari in s tem dosegli, da bodo njegovi javni nastopi sicer veliko slabše, vendar pa samo od resnih ljudi obiskani, ki ne bodo delali medklic in predavateljev motili z več ali manj neslanimi medklicami.

Ij Pritožba na policijsko ravnanje. V Kersnikovi (preje Novi) ulici se nahaja na dvorišču neke večje novejši hiše dobro obiskovana gostilna, ki ima za svoje goste na razpolago tudi kegljišče. Najbolj živahno je na kegljišču v večernih urah, kegljanje se pa na veliko nevoljo okoli stanujočih strank le prevečkrat raztegne pozno v noč. Ko stopi vino igralcem v glavo, se za vsako malenkost razvnamejo, prepirajo in kriče, da se krik in vik razlega daleč naokrog. Mnenja smo, da kegljišče nikakor ne spada v sredino tako nagošto obljudenih hiš (dotično dvorišče se nahaja nekako na sredi bloka, ki ga tvorijo Kersnikova ulica, Gosposvetska cesta in Vošnjačkova ulica (na Gor. železnico). Če je že obrt na oblast dala dovoljenje za gostilniško obrt v takem kraju, naj pa vsaj policija poskrbi, da ne bo večer za večerom, zlasti ob sobotah in nedeljah tako kričanje v poznih nočnih urah, ko si prebivalci žele počitka in miru. — V okolišču je še par drugih gostilen, pa nobena ni tako nemirna, kakor baš ona v Kersnikovi ulici. Prizadeži prebivalci upamo, da naša pritožba ne bo zaman in da bo policijsko ravnanje naredilo v kratkem času red in mir. — Več prizadetih.

Ij Zeleni travnik v Tivoliju se bo izpremenil prvega majnika v šahovsko polje. Kdo ne bi prihitel na večbališče »Atena«, da si ogleda zanimivo novost!

Ij Kam hitiš? Na Kongresni trg. Kaj je? Ali ne veš, da je v nedeljo 26. aprila velika tombola nižjih poštних uslužbencev. Glej, da še pravočasno kupiš tablice. Prodajajo jih vsi pismonoše in trafike po Din 250. Ogledajte si dobite pri Gričar in Mejač, Selenburgova ulica, Elite, Prešernova ulica in J. Gorec, Dunajska cesta 1. — Odbor.

Ij Nehvaležna nočevalka Marija Polakova na Gosposvetski cesti je prenočila svojo znanako neko Marijo Bol iz Zagreba. Bolova pa je poplačala to gostoljubnost na ta način, da je ukradla Polakovi, ki ji je poleg tega 220 Din posodila, rjuho, predpasnik in krilo in je izginila brez slovesa. Po njenem odhodu so ugotovili, da je ta sleparska Zagrebčanka, ki je tako grdo izrabila gostoljubnost, odnesla tudi železničarju Cirilu Krajniku 100 Din vreden dežnik z rjavo palico.

Ij Razne tatvine. Na trgu je bilo izvršenih večeraj zopet več manjših tatvin in je bilo ukradenega več blaga in tudi nekaj denarja. V mestni deški šoli v Sp. Šiški je bil ukraden iz hodnika siv gumijast plašč in pa črna dežnik. Na Kongresnem trgu je bila ukradena iz vladnega avtomobila karbidna svetilka, vredna 150 Din. — Na Cesti na Loko pa je bila ukradena iz veže hiše št. 26, Frančišk Kovačevi karbidna svetilka, napravljena iz topovskega naboja, vredna 100 Din.

Ij Pijan razgrajal. — Mesarski pomočnik J. O. iz Ižanske ceste je prišel pijan na dvorišče posestnika Ivana Šušteršiča. Brez poviča je začel po dvorišču preklinjati in razsajati, pri čemer je razbil tudi 20 Din vredno šipo. Domači so poklicali stražnika, toda predno je ta prišel, je surovež že pobegnil.

Ij Policijske vesti. Včeraj je bilo vloženih 16 ovadb, in sicer radi tatvine 2, radi nedostojnega vedenja 2, radi kaljenja nočnega miru in razgrajanja 2, radi prestopka cestno policijskega reda 5 in pa ena radi poverbe, tepeža na ulici, nošenja orožja brez orožnega lista, radi telesne poškodbe in pa radi prekoračenja policijske ure.

Po svetu.

sv Obhod s križem sv. Marcela. Ob veliki kanski udeležbi vernikov in cerkvenih dostojanstvenikov se je vršil v Rimu obhod s križem sv. Marcela. Zvonil je tudi veliki zvon na Kapitolu. Ko je šel obhod mimo cerkve sv. Petra, ga je papež blagoslovil.

sv Umrl je predsednik bivšega Nemško-avstrijsko-ogrškega gospodarskega društva dr. Herman Paasche.

sv Avstrijske šole proti alkoholu in nikotinu. Po novih učnih načrtih za splošne višje šole v Avstriji se bo v predavanju raznih predmetov, tako nar. gospodarstva, sociologije, filozofije itd. vpletal pouk o vplivu alkohola in nikotina na človeški organizem in duševnost.

sv Še en prekanjevalce človeškega mesa! V Berlinu živi 52letni brusar Albin Tanderski, po rodu Poljak. Mož neprestano menja svoje kuharice. Te dni je zopet udinjal mlada dekleta. Ko sta prišla v njegovo podstrešno stanovanje, je hotel Tanderski dekleta zvezati, toda ušla mu je in tekla na policijo. Polcija je nato udrila v stanovanje Tanderskega in našla tam polno nasoljenega in posušenega mesa. Sploh je bilo po vseh po sodah meso. Na mizi so našli več mesarskih nožev. Dalje je našla policija mnogo parov moških in ženskih čevljev, obleke in domovinskih listov in drugih izkazil. Tanderski je opazil presenečenje policijskih uradnikov, zaklical: »Menda pač mislite, da imate pred seboj drugega Harmana. Toda temu ni tako! Kaj takega zmorejete le nemško svinje, jaz sem pa Poljak.« Zagonetni slučaj zaenkrat še ni pojasnjen.

sv Tuberkuloza na Francoskem. Francozi skrbijo, ker umre na tuberkulozi relativno š enkrat toliko Francozov in Amerikancev. Vzrok je ta, da Angleži in Amerikanci francoski način zdravljenja tuberkuloze praktično izvajajo, dočim častijo Francozi samo s splošni ne na z uporabo njegovih metod.

Gospodarsivo.

»Štednja v Sloveniji.«

Hranilne vloge v Sloveniji so znašale na koncu 1924. okoli 1100 milijonov.

V decembrski številki »Revue économique et financière de Belgrade« so objavljene podatki o štednji v naši državi. Po teh podatkih so znašale hranilne vloge v celi državi dne 31. decembra leta 1923. 4.711 milijonov dinarjev. Od tega odpade na drž. hipotekarno banko 164 milijonov, na poštne hranilnice 351 milijonov, na regulativne hranilnice 264 milijonov, na kreditne zadruge 550 milijonov in na denarne zavode 3.381 milijonov dinarjev.

Za Slovenijo bi bila dne 31. decembra 1923. skupna vsota hranilnih vlog 878 milijonov dinarjev, kar pomeni 19 odstotkov ali da je skoro četrtina vseh hranilnih vlog države v Sloveniji.

Od celokupne vsote odpade na zadrugištvu 368 milijonov dinarjev, na regulativne hranilnice 233 milijonov dinarjev, na denarne zavode 191 milijonov dinarjev in na ljubljanski poštočkovni zavod 86 milijonov dinarjev.

Pri 6 ljubljanskih denarnih zavodih, ki so dosedaj objavili svoje bilance za leto 1924, so narasle vloge v teku leta 1924 od 154 na 255 milijonov dinarjev.

Vloge pri ljubljanskem poštočkovnem zavodu, ki so znašale 31. decembra 1924 86 milijonov dinarjev, so bile 31. decembra 1923 le 69 milijonov dinarjev.

Vloge pri 26 regulativnih hranilnicah so dosegle 31. decembra 1924 302 milijona dinarjev napram 233 milijonom dinarjem na dan 31. decembra 1923.

Iz teh podatkov je razvidno, da imajo zadruge največ hranilnih vlog, za njimi regulativne hranilnice.

Včeraj smo javili statistiko hranilnih vlog v Avstriji in na Ogrskem. V interesu javnosti je, da bi vse institucije, kjer se stekajo hranilne vloge, objavljale stanje hranilnih vlog v manjših časovnih dobah, kakor je leto. Tako n. pr. poštne čekovni zavod objavlja vsak mesec svoje stanje. Izkaz o stanju vlog v regulativnih hranilnicah se objavlja vsake tri mesece. Če se naši denarni zavodi ne morejo odločiti za objavljanje stanja hranilnih vlog v mesečnih izkazih, bi bilo priporočiti, da objavljajo take izkaze vsaj ob vsakem tromeščju. Avstrijska in mažarska statistika obsega vse večje zavode in se objavlja mesečno.

Tu je zainteresirano Društvo bančnih zavodov v Sloveniji, ki naj bi vzelo organiziranje teh podatkov v roko in jih dalo na razpolago javnosti, ki bi s tem dobila vpogled v trenutno konjunkturo v gospodarstvu Slovenije.

Na koncu dodajamo, da so znašale hranilne vloge v Sloveniji koncem leta 1924 okoli 1.100 milijonov dinarjev, kar je seveda le približna cenitev, ker kakor že omenjeno, niso publicirani vsi tozadevni podatki.

Anglija in nemška konkurenca.

Precej časa se že v Angliji pritožujejo radi nemške konkurence. Položaj se bliža onemu, ki je obstojal tik pred svetovno vojno, ko so Nemci s svojimi cenenimi proizvodi izpodirali angleške proizvode ne samo v inozemstvu, temveč celo v Veliki Britaniji sami. Ko je bila Nemčija po vojni uničena, so marsikateri angleški krogi, med njimi pred vsem stranka Lloyd George-a zastopali mnenje, da je treba Nemčijo dvigniti, kajti edino če bi Nemčija procvitala, bi se tudi v Angliji kon-

čala brezposelnost in britanska industrija bi spet zavzela svoje normalno mesto. Ta nazor se je pa izkazal kot pogrešen.

Znana je imenitna angleška teorija, po kateri naj bi spet Nemci postali kupovalci kave in Rusi kupovalci čaja, da se s pomočjo tega omogoči Braziljancem in Kitajcem, da nakupujejo angleško blago. Ta imenitni rezultat, kateremu so Angleži žrtvovali toliko svojih političnih interesov, pa še vedno niso dosegli. Angleški uvoz neprestano narašča in sicer mnogo hitreje kot izvoz. Tako je mogel g. Baldwin pred kratkim izreči resne besede: »Povsod se vedno bolj kažejo znaki industrijske nevihte. Če bi ta izbruhnila, bi povsod razširjala revščino in morda za več let držala vsako možnost vrnitve k procvitu.«

Konkurenca Nemčije je danes tako uspešna, da so angleške parobrodne družbe prošli mesec naročile pet parnikov v ladjedelnih v Hamburgu in pri tem prištedile ogromno denarja! Danes britanske ladjedelnice z nemškimi ne morejo več konkurirati. Nemški gradbeniki so se zavezali, da dobavijo te ladje štiri mesece prej kot angleški in za ceno, ki je pri enem parobrodu za 100.000 angleških funtov nižja, kot najnižja angleška ponudba, to se pravi, da so si na ta način angleške parobrodne družbe prištedile nad 125 milijonov Din, ne da bi računali dobiček pri skrajšani dobi dobave.

Vsa Anglija je vsled teh dogodkov silno vznemirjena, kajti velik del britanskih ladjedelnic že več mesecev ne dela in sedaj so pa tako važna naročila bila oddana v inozemstvo.

Vzrok, da more Nemčija s svojimi nizkimi cenami tako uspešno konkurirati, leži po zadržiti angleških kapitalistov v tem, da nemški delavec dela za mnogo nižje plačilo kot drugi. Angleške delavske organizacije seveda tega ne priznavajo in nočejo sprejeti niti podaljšanje dnevnega dela, niti znižanje plač in življenjskega nivoja v Veliki Britaniji. Ravno nasprotno: nemške delavce skušajo pripraviti do tega, da jih posnemajo.

Dejanski vzroki večje konkurenčne sposobnosti nemške industrije pa so gotovo globlji. Leže v žilavosti in organizaciji nemškega naroda, ki napenja vse materijalne in duhovne sile, da se zopet dvigne.

* * *

g Narodno-gospodarske zanimivosti iz Slovenije. Tovarna usnja »Petovica«, d. d. v Ptuj razglašala te dni vabilo na občni zbor, na čegar sporedu je predlog o znižanju delniške glavnice in khrati o zvišanju iste na desetkratni znesek dosedanjega, ozir. o fuziji z inozemsko družbo »Humanic«. Ker je večina za tozadevne sklepe že zasigurana, izgube na ta način domačini znaten del svoječasno vlozene glavnice, tujcem pa pade veliko in moderno urejeno industrijsko podjetje pol zastoj v roke. Ljublj. kreditna banka, ki je glavni upnik in menda tudi glavni delničar te tovarne, bi kot domača slovenska banka pač ne smela dopustiti, da se tuji na lahek način polaste ene izmed največjih usnjarskih industrij Slovenije. Izgovor, da se fuzija (nominalno) izvede z zagrebško d. d. »Humanic«, pač ne bo držal, ker je splošno znano, da so lastniki centralne in vseh podružničnih tovarov »Humanic« inozemci, kolikor so pa lastniki delnic domačini, so pa itak le slavnati možje, ali pa zagrebški židje nemškega pokolenja, katerih konečno tudi ne moremo šteti med zavedne Slovence ali Hrvate. — Neka tiskarna v Mariboru je objavila te dni svojo bilanco, iz katere je razvidno zanimivo dejstvo, da je morala tiskarna za obre-

sti dolga, najetega v svrhu investicij, plačati štirikrat toliko, kolikor je znašal njen celoletni čisti dobiček. — Banka, ki je posodila denar, ni mignila niti z mezinem in vendar je spravila v svoje blagajne znatno večjo vsoto, kot lastniki in sodelavci tiskarne. Tiskarna je tedaj delala ne toliko zase, kolikor za banko, katere glavni in tihi delničarji so večinoma avstrijski inozemci, ali je potem še slovensko podjetje? Dotična tiskarna je nastala iz svoječasne fuzije in nacionalizacije dveh ali treh manjših nemških tiskaren, sedaj pa zopet donša — četudi indirektno — dobiček nemškim delničarjem sodelujoče banke.

g Obrtniški krediti. Trgovska in obrtniška zbornica nam poroča, da je dobila Narodna banka, podružnica v Mariboru poročilo, da je kontingent, dovoljen za podeljevanje obrtniških kreditov v okolišju mariborske podružnice, že izčrpan in da je vse prošnje, ki bi se še vložile iz tega okoliša, zavrniti.

g Narodni Gospodar. Izšla je 4. štev. »Narodnega Gospodarja«, glasila Zadrzne Zveze v Ljubljani s sledečo vsebino. Dr. Mohorič: Vprašanje obrestne mere; Krištofič: Tekoči račun; A. Kralj: Rentni in invalidski davek; Dr. C. N.: Nacionalizacije; Vprašanja in odgovori; Zadrugištvu; Gospodarstvo.

g Zagrebški sejem. Predpriprave so v polnem teku. Svoj poset je prijavilo mnogo oddelčnih oseb. V Sloveniji prodajajo legitimacije: podružnice Prve hrvatske štedionice v Ljubljani, Celju in Mariboru, Zveza za tujski promet v Ljubljani, Urad ljubljanskega velesejma, Jadransko podunavska banka v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Mestne hranilnice v Črnemlju in Novem mestu, Savinjska posojilnica v Zalcu, Obrtna banka v Ljutomeru, Gremij trgovcev v Ormožu, Trgovska banka v Slovenjgradu, Posojilnica v Ribnici.

g Amerika posoja Avstriji. Ravnatelju Kreditanstalta Ehrenfeldu je uspelo zaključiti za industrijska podjetja Kreditanstalta v Newyorku posojilo v znesku 2 milijonov dolarjev.

g Zastoj v delu italijanskih borz. V finančnem ministrtvu se je vršila včeraj konferenca borzjancev in zainteresiranih oblasti. Vlada je po poročilih listov sprejela predlog borznih agentov in bo zastoj v delu italijanskih borz kmalu končan.

g Iz romunskega gospodarstva. V Romuniji imajo 2878 delniških družb s kapitalom 23.400 milijonov lejev in rezervami 2300 milijonov lejev. Od tega odpade na 152 petrolejskih 8766 milijonov lejev, na 971 bank pa 5200 milijonov lejev.

g Delniške družbe v Bolgariji. Koncem leta 1923 sta bili v Bolgariji 502 delniški družbi z vplačanim kapitalom 1772 milijonov lejev. Koncem leta 1924 je število delniških družb v Bolgariji naraslo na 524 z vplačanim delniškim kapitalom 2083 milijonov lejev.

Borze.

Dne 23. aprila 1925.

DENAR.

Zagreb. Berlin 14.75—14.89, Italija 2.54—2.57 (2.5370—2.5670), London 297.50—300.50 (296.87—299.87), Newyork 61.71—62.71 (61.62—62.62), Pariz 3.2350—3.2850 (3.24—3.29), Praga 1.8365—1.8565 (1.8350—1.8650), Dunaj 8.68—8.88 (8.67—8.87), Curih 12.01—12.11 (11.98—12.08).

Curih. Belgrad 8.35 (8.35), Budimpešta 0.007175 (0.007175), Berlin 1.23 (1.23), Italija 21.17 (21.20), London 24.7750 (24.78), Newyork 516.60 (516.60), Pariz 26.80 (27.0250), Praga 15.3250 (15.3250), Dunaj 72.75 (72.80), Bukarešt 2.30 (2.35), Sofija 3.7750 (3.7750).

Dunaj. Devize: Belgrad 11.405, Kodanjs 130.90, London 34.035, Milan 29.10, New-

york 709.35, Pariz 36.805, Varšava 136.20. — Valute: dolarji 706.70, angleški funt 33.98, francoski frank 36.55, lira 29.06, češkoslovaška krona 21.01.

Praga. Devize: Lira 138.655, Zagreb 54.45, Pariz 175.50, London 162.175, Newyork 33.775.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. 61—62.50, 2½% državna renta za vojno škodo 160.50—16250 (zaklj. 161.50), Celjska posojilnica, d. d. Celje 210—212.50, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 217 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 112—127, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 825 (blago), Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana 190—200, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 135 (blago), Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana 380 (denar), Združene papirnice Vevče 100 (denar), Stavbna družba, Ljubljana 265—280.

Zagreb. Hrvatska ekskomptna banka, Zagreb 105, Jugoslavenska banka, Zagreb 97—98, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 59—59.50, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 800—805, Slavenska banka, Zagreb 72, Dionički društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 42.50—45, Hrv. slav. d. d. za industriju sečera, Osijek 600—610, Našica 52—53, Guttmann 410, Slavonija 85, Trboveljska premogokopna družba, tu 385, Vojna odškodnina 161.50, 7% drž. invest. posojilo 61—62, Združene papirnice Vevče 110.

Dunaj. Zivnostenska banka 84, Alpine 375.6, Greinitz 13.5, Trboveljska družba 44.9, Hrvatska ekskomptna banka 11.85, Leykam 12.2, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 6.61, Mundus 84, Slavonija 6.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami monte, od 8-8 do 21-27, fko meja 390 (blago), hrastovi frizi, od 4 do 9 cm, od 25 do 60 cm, I. in II. vrsta, fko meja 1400 (denar), smrekovi, ozir. jelovi hloidi, od 25 cm deb. naprej, fko nakl. post. 250 (denar), late 24-24, dož. 2, 2½, 3, 3½, 4 m, media 3 m, fko nakl. post. 3 vag. 275—275 (zaklj. 275), bukovo oglje, vilano, fko Podbrdo 1 vag. 114—114 (zaklj. 114). — Zito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, par. Ljubljana 475 (blago), pšenica Hard Winter št. 2, par. Ljubljana 460 (blago), pšenica avstralska, fko Postojna tranz. 225 (blago), otrobi pšenični, debeli, par. Ljubljana 195 (blago), otrobi pšenični, drobni, juta vreče, par. Ljubljana 330 (blago), oves makedonski, orig. par. Ljubljana 185 (blago), koruza zobata, fko sremska post. 220 (blago), koruza zobata, par. Ljubljana 236 (blago), koruza medjimurska, par. Ljubljana 485 (blago).

Novi Sad. Koruza 170—175, za april 185, za maj—junij 195, ruška bazis »0« 655. Položaj čvrstejši.

Prosveta.

pr Dr. Henrik Steska: O javni upravi, upravnopravna in upravopolitična razmotrivanja. V dodatku: Pravilnik, Upravnega sodišča za Slovenijo. Splošna knjižnica zvez. 53. V Ljubljani, 1925. Založba Zvezne tiskarne in knjižarne. Strani 176. Cena broš. Din 28, vez. Din 36. — Ta spis je za nas Slovence novum, ker nismo imeli knjige o javni upravi, ki bi razmotrivala predmet iz upravnega in upravopolitičnega stališča. Dr. Henrik Steska, avtor te knjige je član in organizator Upravnega sodišča za Slovenijo ter docent in eksaminator za ta predmet na naši univerzi. Zato lahko mirno rečemo, da je spis prišel izpod peresa enega najbolj poklicanih mož. V tej knjigi objavljena razmotrivanja

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

»Že imam!« je iznenada vzkliknil. »Hegan, čestitaj mi. Stvar je tako enostavna kakor preveliti hloh. Drugega ni treba, kakor da ga udarim po gobcu, močno.«

Pojasniti je iznenadenemu Heganu, za kaj gre, potem pa je zopet pozorno poslušal, dasi se včasih ni mogel premagati, da se ne bi na glas zadovoljno in radostno zaheljal. Bob se je vedno zavrtel na desno. Dobro. Zaradi tega je sklenil nabrati vajeti v roki in kakor hitro bi se Bob hotel zasukati, bi jih dobil z vajeti po gobcu. Ni bilo konja, ki bi se zavrtel po takem udarcu in njegovem nauku.

Tisti teden se je Daylight v pisarni bolj kot kdaj zavedal, da ni imel z Dedo niti družabnih niti sploh človeških stikov. Položaj je bil tak, da je ni mogel vprašati, ali bo prihodnje nedeljo zopet jezdila na izprehod ali ne. Zavedel se je nove težkoče v tem, da je bil delodajalec tega zalega dekleta. Ko se je dnevno delo vršilo kot po navadi, se je večkrat ozrl nanjo in vprašanje, ki ga ji ni mogel staviti, ga je šegetal ob viru govora: ali pojde zopet jezditi prihodnje nedeljo? In ko se je oziral nanjo, je ugibal, koliko je stara, kakšne ljubavne prigode je doživela, morala doživeti s tistimi vseučilišnimi pobiči, s katerimi se je družila in plesala, kakor je pravil Morrison. Tistih šest dni med obema nedeljama mu je bila glava polna nje, in ta čas je spoznal eno: pozelel si je je In želel si jo je tolikanj, da ga je minula vsa nekdanja bojazen pred predpasnikom. On, ki je večji del življenja bežal pred ženskami, je postal sedaj tako pogumen, da jih je začel zasledovati. Prej ali slej jo neko nedeljo sreča zunaj pisarne, nekje med griči, in ako se takrat ne seznani, bi se zgodilo samo radi tega, ker bi ona ne želela.

Tako je našel v roki zopet drugo karto, ki mu jo je dala sreča. Kako važna je ta karta imela sčasoma postati, tega ni vedel, dejal si pa je, da je prav dobra karta. A zopet je jel dvomiti. Nemara pa je to zgolj zvijača sreče, da ga pahne v nesrečo in pogubo. Kaj, ako bi ga Deda ne hotela, on pa bi jo še dalje ljubil bolj in bolj, vedno silnejše? Vse nekdanje njegove bojazni so iznova oživele. Spomnil se je pogubnih ljubavnih prigod med možni in ženskami, ki jih je poznal. Berta Doolittle, hči starega Doolittle, ki se je blazno zaljubila v Dartworthja, delnega lastnika ob bogatem potoku Bonanza; in potem Dartworthy, ki sploh ni ljubil Berte, pač pa se je noro zagledal v ženo polkovnika Walthstonea in pobegnil z njo po Yukonu navzdol; in dalje polkovnik Walthstone, ki je silno ljubil svojo ženo in je zasledujoč drl za bežečo dvojico. In kakšen je bil konec? Bertina ljubezen je gotovo bila nesrečna in tragična, in ljubezen ostale trojice istotako. Tam pod Minoomkom sta polkovnik Walthstone in Dartworthy uredila v boju celo zadevo. Dartworthy je padel. Polkovnika pa je krogla skozi pljuča tako oslabela, da je prihodnje spomlad umrl za pljučnico, in tako njegova žena ni imela žive duše več na svetu, ki bi jo ljubila.

In nadalje Freda, ki se je vtopila v pogonu ledu radi nekega moškega na drugi strani sveta, in potem sovražila njega, Daylighta, ker je slučajno prišel mimo in jo potegnil iznad ledu in nazaj v življenje. Pa Devica... Stari spomini so ga strašili. Ako bi se ta ljubezenska klica še njega močno polastila in ako bi Deda ne marala zanj, bi bilo skorajda tako zlo, kakor ako bi ga bil Dowssett, Letton in Guggenhamer ociganili za vse njegovo imetje. Ako bi njegovo porajajoče se hrepenenje po Dedi bilo manjše, bi mu ta strah utegnil pregnati vse misli nanjo. Na drugi plati pa je zopet našel tolažbo v misli, da so se nekatere ljubavne zadeve vseeno dobro končale. Može mu je sreča dala to karto, da dobi. Nekateri

ljudje so bili rojeni srečni, so živeli srečni vse svoje žive dni, in so umrli srečni. Morebiti je bil tudi on tak človek, rojen miljenec sreče, ki ni mogel izgubiti.

Prišla je nedelja in Bob se je v piedmontskem gričevju vedel kakor angel. Včasih je bila njegova dobrota malo živahna, razposajena, drugače pa je bil pravo jagnje. Daylight je pripravljen z dvojnimi vajeti kar koprnel, da bi se Bob zavrtel, samo enkrat zavrtel, Bob pa se je vedel tako izborna, da je povzročal jezdecu tanelove bolečine. Ampak Dede ni bilo od nikoder. Vse zaman je krožil med griči, prejezdil popoldne stromo razvodnico drugega pogorja in dospel v dolino Maraga. Ko je dospel do vnožja, je začul spredaj pred seboj peket konja v zmernem diru, ki je prihajal proti njemu. Kaj, ako bi bila Deda? Obrnil je Boba in se vrnil v koraku nazaj po poti, kjer je prišel. Ako je bila Deda, je imel srečo, je dejal, kajti srečanje se ne bi moglo prigraditi v ugodnejši okoliščinah. Tukaj sta bila, oba jezdeci v isti smeri in v svojem diru bi ga došla ravno na kraju, kjer bi jo strm klancu primoral jahati korakoma. Tako ne bi njej preostajalo drugega, kakor da jezdi z njim do vrha razvodnice, in ker je bila na drugi strani strmina zopet velika, bi morala še dalje korakoma jezditi.

Dir je prihajal vedno bližje, on pa je gledal naravnost naprej, dokler ni slišal, da je ustavila konja v korak. Tedaj se je ozrl preko rame. Bila je Deda. Spoznanje je bilo hitro, ona nekam preseščena. Kaj je bilo naravnost kakor da jo obrnivši deloma konja počaka, da pride do njega in da potem jezdi drug poleg drugega po klancu navkreber? Vzdihnili bi bil olajšanja. Dosegel je, kar je želel in tako lahko. Pozdravila sta se, drug vstric drugega in obadva namenjena v isto smer, pred seboj še mnogo milj.

(Dalje sledi.)

Ali ste poravnali računilo za 'Soveta'?

se naslanjajo deloma na predavanja, ki jih je avtor imel na juristični fakulteti naše univerze o obnem pravu (o pravnih osnovah, o ustroju in postopanju uprave; deloma so bila objavljena v krajši obliki že v nekaterih naših publikacijah. Avtor je izbral ona vprašanja, ki bi utegnili biti važna zlasti sedaj pri preureditvi državne uprave, samouprave in upravnega sodstva v naši državi, kakor tudi one, ki so potrebne za pravilno pojmovanje upravnih pojavov sploh. Vsaka razprava je sama zase zaokrožena enota, in se tičejo v njih raznostranih predmeti načinov in sredstev uprave, dalje načinov decentralizacije uprave s posebnim oziranjem na našo državno upravo, potem raznih vrst samouprave zlasti raznih vrst teritorialne samouprave, nadalje upravnih činov kot oblik, v katerih se pojavlja javna uprava, in končno upravnega sodstva vobče in njegove ureditve v naši državi. Da se bolje spozna poslovanje upravnih sodišč, je avtor dodal še pravilnik upravnega sodišča za Slovenijo, ki ga je sestavil kot član tega sodišča na podstavi več nego euoletnih izkušenj pri tem sodišču in ki se nahaja dosedaj le v rokopisu. S tem pravilnikom bo gotovo ustrezno v veliki meri gg. odvetnikom in drugim pravnim zastopnikom iz politične, finančne in sodne uprave, ki imajo posla na našem Upravnem sodišču za Slovenijo. Ker je knjiga izdana v žepni izdaji (v obliki malega formata Splošne knjižnice) bo še posebno praktična in priročna za imenovane interese, kakor tudi za akademike-juriste, katerim bo knjižica posebno dober pripomoček za studij javne uprave in državne izpite. Če dodamo še, da obravnava knjiga aktualna vprašanja, tičeča se upravne organizacije naše države kakor vprašanja decentralizacije drž. uprave, nadalje vprašanja teritorialne samouprave in da govori o državnem svetu in o upravnih sodiščih in njihovih kompetencah, bo jasno, da bo knjiga izredno informativne važnosti tudi za praktične juriste, politike in poslance. Vspricho obsega in skusne opreme knjige je cena direktno neznamenita. Knjiga se naroči pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

pr Filatelistični list. Izšla sta 3. in 4. številka »Kolektorja«, glasila slovenskih filatelistor, ki izhaja v Kranju, z zanimivo vsebino iz zbirateljskega sporta. Razprave: Dr. Ivan Petrič: Za vpostavitve vzajemnosti med slovenskimi in hrvaškimi filatelisti; Evgen De-rocco: Naši dinarski provizoriji; Vilim Gregorčič: Zbirka mark po črtežu; A. Bungez: Nekaj o zamenjavanju znamk. V predelku »Razno« vzbujajo pozornost notica o Padevretovih falsifikatih 15 K in 20 K znamk in poskusnih tiskov.

pr Francosko-slovanski koncert je bil 4. aprila t. l. v velikem amfiteatru pariškega

vseučilišča Sorbone v korist francoskih in slovanskih dijakov. Nagovor je imel član slovanskega odbora profesor M. Aleksander Arnautovič. Sodelovali so francoski, ruski, češki, poljski, bulgarski in dva srbska umetnika M. Jovanović — Bratza in M. Jovanović.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 24. aprila: ROKA ROKO UMIVA. Premijera. Red E.

Sobota, 25. aprila: Ob 5 popoldne ROSMERS-HOLM, dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 26. aprila: ROKA ROKO UMIVA. Izv.

OPERA:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Petek, 24. aprila: Zaprio.

Sobota, 25. aprila: DON PASQUALE. Red A.

Nedelja, 26. aprila: AIDA. Gostovanje gdne Zaludove in Zdenka Knittla iz Bratislave. Izven.

Narodno gledališče v Mariboru.

Petek, 24. aprila ob 17 (petih): PETROČEK, dijaška predstava ob znižanih cenah.

»Tri sestre« so se prvič vprizorile v Mariboru v četrtek in se jutri ponove. Prevedel je to dramo velikega Rusa A. P. Čehova g. Kovič, ki vodi tudi režijo. Čehov danes naši publiki ni več neznan, mnogo so pripomogli k temu zadnje čase vedno bolj pogostni prevodi iz ruske literature, največ pa gotovo Hudožestveniki, ki so baš v igranju Čehovih dram nedosegljivi mojstri. (Lansko sezono so igrali Hudožestveniki in našem gledališču Čehovo dramo »Češnjev vrt«.) — »Tri sestre« je tragična izpoved, tragičen dnevnik treh sester Olge, Maše in Irene, ki hrepene neprestano po lepem, plemenitem, vzvišenem življenju; toda usoda jim prekrži vse račune... Ne preostane jim drugega kot udati se v usodo in skušati živeti popolnoma znova, nanovo hrepene, upati, delati četudi zaman... Drama je psihološko silno dramatična in zapusti v gledalcih globok utis. Vloge »Treh sester« so poverjene ge. Bukšekovi, ge. Gaberjevičevi in gd. Kraljevi. Poleg tega nastopi skoro ves dramski ensemble. Sodeluje za odrom vojaška godba.

Naznanila.

Stavbena zadruga »Akademski dom«, r. z. o. z. v Ljubljani ima v petek 8. maja ob 8 zvečer svoj redni letni občni zbor v Akademskem domu, Miklošičeva c. 5, v prostorih »Slov. kat. akad. starejšinstva«. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora; 2.

poročila: a) načelstva, b) nadzorstva; 3. poročila računovodstva; 4. poročila o delu; 5. sprejema pravil; 6. slučajnosti. Za načelstvo: Ivan Mazovec, predsednik, Miha Krek, tajnik.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima danes dne 24. aprila od 6 do 7 zvečer svoj tedenski seminar v bivši prisilni delavnici s sledečim sporedom: Demonstracija nekaterih psihijatričnih primerov, demonstrira primarij dr. Göstl, »Iz sodnozdravniške prakse« govori g. dr. Travner, sodni zdravnik. Prosimo za točnost. — Odbor.

V društvu »Soča« v Ljubljani se vrši v soboto dne 25. t. m. v salonu pri »Levu« 20. in zadnje predavanje v tej sezoni. Ta večer predava univ. prof. g. dr. Aleksander Bilimović in sicer prvič v našem društvu o narodnem gospodarstvu o temi: »Papirnat denar«. Na to zelo aktualno in velebno predavanje opozarjamo vse člane in prijatelje društva da se ga v obilnem številu udeležijo. Po predavanju prosta zabava z godbo in petjem. Začetek točno ob pol 21. zvečer. Vstop vsem prost.

Orlovski vestnik.

Orlovski odsek Ljubljana-Sv. Jakob priredi v nedeljo, 26. t. m. ob 8. uri zvečer v telovadnici šole na Grabnu telovadno akademijo z zanimivim sporedom, na katero vabimo vse prijatelje Orlovstva.

Orlovski odsek v Zagorju ob Savi prosi vse bližnje orlovse odseke in druga društva, da ne bi priredili večjih prireditev dne 28. junija t. l., ker razvije »Orel« v Zagorju ta dan svoj prapor. Na to slavnost že sedaj vabimo. Natančnejši spored bo pravočasno objavljen v listih in potom letakov. Bog živi! — Odbor.

Turistika in sport.

Metoklub Slovenija. Dirka I. Hrvatskega motociklističnega kluba v Zagrebu se vrši dne 3. maja t. l. in ne 5. maja, kakor je bilo pomotoma javljeno.

Izpred sodišča.

Kino 28. Pet prizorov se je odigralo v prav kratkem času. Zivi prizori so se vrstili kot na platnu v kinu. Vstopali so nestrpni, samozavestni, skesani in zakrknjeni, odhajali pa so zadovoljni in razočarani, nekateri celo užaljeni. — Minka Hribarjeva! Vdova na Selu, ima 4 nepreskrbljene otroke. Sodnik: »Vi ste obtožena, da ste pretepli nekega otroka in ga tudi poškodovali!« Minka: »Ja, gospod, ta »pamč« je strašno nagajiv in poreden in ne da miru. Sicer sem pa jaz miroljubna!« Sodnik: »No, ker vem, da so nekateri pamči res poredni in nagajivi, ste obsojeni samo na 24 ur zapora. Z Bogom! — Benedik Anton! Vi ste

delavec in ste obtoženi, da ste ukradli pri poselniku Francu Mejaču v Zalogu 75 Din vredno sekuro. — Jaz nisem nobene vzel. — Ja pa prodali ste jo? — E gospod, med treskami sem jo našel, pa sem mislil, da jo lahko vzamem. — Dobro, 3 dni zapora. — Hvala, dobro, gospod, dajte mi takoj listek za tri dni, grem precej noter, kaj pa čem prebirati. — Sledila je slika izza volitev. Bačnik Anton in njegova žena sta bila obtožena, da sta dala dan po volitvah več delavcem pijačo. Ovađena sta bila po volilnem zakonu prestopka točenja alkoholnih pijač v javnem lokalu. K obravnavi je prišel samo mož. Priznal je, da je dal nekaj delavcem par čašic žganja, storil pa je to zato, ker so mu leti rekli, da se po šesti uri že lahko toči. To pa se je izkazalo kot neresnično in zato je bil obsojen na 12 ur zapora in poleg tega še na 50 Din globe. — Za njim je prišel na vrsto oženjen delavec Matija Pišek. Ta možakar se je malo napil in ko je sekal doma drva, je tako nesramno pel in govoril, da se je cela soseska pohujševala. K oso ga opozorili, da naj bo pameten, je udaril s sekuro po steni. Radi te umazane sirovosti je bil obsojen na 24 ur zapora in bo moral plačati takso in vse stroške. — Končno so nastopili obtoženci, ki niso prijavili svojega orožja. — Florjančič Izidor ni prijavil samokresa. Trdil je, da tega ni storil, ker je samokres neraben. Obsodba: 50 Din. — France Kumer iz Sp. Šiške je imel neprijavljeno Steier pištolo. Trdil je, da jo je dobil po preobratu in da ni vedel, da jo mora prijaviti. — 50 Din. — Jesih Milko je imel browning pištolo in pa tudi orožni list, katerega pa je pozabil podaljšati. Ker je bilo orožje v bistvu prijavljeno, je bil mož oproščen, pritožil pa se je upravitelj državnega pravdnštva. — Pri poselniku Ivanu Brecljniku v Dravljah so dobili lovsko puško. Mož se je zagovarjal, da rabi puško, da strelja Golubarje, ki mu rijejo zemljo in spodjedajo drevje. Tudi to mu ni pomagalo. Obsojen je bil na 60 Din in stroške in kar je najhujše »puška gre.« Ko je čul sodbo, je zaklical: Puško zahtevam nazaj! Sodnik: »Ne gre, puška je zaplenjena!« In zaječal je mož: Joj, joj, 1000 Din je vredna, sedaj je pa fuč!

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 730 mm.

Gas opazovao	Barometrska višina	Termometar v C	Termometar v F	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
23./4. 21 h	736.3	6.7	1.7	obl.	—
23./4. 7 h	736.8	5.9	0.8	megla	4.8
24./4. 14 h	736.4	12.5	2.2	jasno	—

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat aza Oplograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ul. 6/1. Telefon št. 980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Služba ORGANISTA in CERKVENIKA

Iz razpisane v Šmartinu pri Kranju. Plača po dogovoru. Zupni urad ŠMARTIN pri Kranju. 2691

VAJENCA

kateri imajo veselje do specijalne trgovine, sprejme takoj FRANC NADŽAR v Kranju. 2670

Prodajalka

ki govori tudi nemško, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — M. BERDAJS, trgov. z mešanim blagom in semeni — MARIBOR.

KROJAŠKEGA VAJENCA

Ljubljancina, sprejme takoj »ELITE«, Prešernova ul. 9.

Medic. pomočnik

trezen, pošten ter popolnoma vešč v svoji stroki, SE TAKOJ SPREJME. — ANT. MOHOR, medicinarja, Kranj.

Tapetniški pomočnik

dobro izurjen, se sprejme takoj v lepem kraju Slovenije. — Ponudbe pod šifro: »Tapetniški« 2694 na upravo.

MAGACINER

mlad, neoženjen, s prama referencami, vešč slov. ali hrvaškega in nemškega jezika, se sprejme v veletrgovino jaje in perutnine. — Prednost imajo tisti, ki imajo prakso v tej stroki. Ponudbe pisane lastnorodno, s prilož. sliko na: MARKO FUHRMANN, eksport jajc in perutnine, SUNJA, Hrvatska.

Sprejme se pošten in krepak DEČKO kot VAJENEC v PEKARSKO obrt. — Vsa oskrba v hiši, event. tudi obkale. JOSIP LAVTIZAR, pekarna, KRANJSKA gora.

Iščem za Zagreb v lino KUCHARICO in SOBARICO z znanjem nemškega jezika, poslednja da je vešč v šivanju in krpanju perila. Ponudbe je poslati na veleindustrija Richard Alberti, Zagreb, Tuškanec št. 18 F, Vila Alberti. 2697

Nov KOLESELJ,

male enovprežne SANI, dobro ohranjeno moško KOLO in malo decim. TEHTNICO proda »KONKURENCIJA«, Ljubljana 7. 2679

Zamenja se dobro ohranjen

dvosedežni AVTO za štirisedežnega. — Naslov in upravljalni list pod št. 2504.

STROJ za PLETENJE

št. 8, poljubne velikosti, se vzame na posojila oz. kupi. AL. GIMPELJ, trgovec — Toplice pri Novem mestu.

NA STANOVANJE

in HRANO se sprejmeta dva gospoda po jako nizki ceni. Ambrožev trg 1, gostil.

Kovaško orodje

kompletno, za tri delavne moči, in STROJ za KONJE STRIC, je naprodaj. Interesanti si lahko ogledajo navedeno na VRHNIKI — Podlipka cesta št. 56.

Kolo skoraj novo, znamenito »besa«, je po nizki ceni naprodaj. Gasti Pečnik, Stozice št. 47, pri Ljubljani. 2686

MODRA GALICA, krepko, rafila in vse umetne gnojila ZORA, Ljubljana, Kralja Petra trg 2

Večjo množino različnih

STEKLENIC

od 1/16 do 1/2 litra prodam. Cena ugodna. Ponudbe na upravo pod »Ugodno« 2683.

Prodajam takoj

65 cm širok, skoro nov

polnojarmenik

(Gatter) kompletno, še malo rabljen, za ceno 60.000 Din z 20 žag. kleščami in noži. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2655.

Prevozni mlini

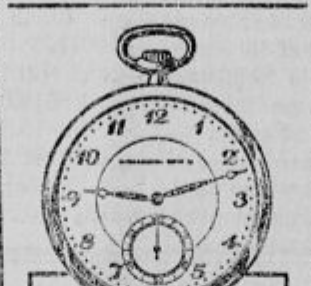
za domače mletje (pogon 2 KS) so na ogled in se prodajo pri PODBOJ, Sv. Petra cesta št. 95. 2479

1000 kren

onemu, KI IZSLEDI v nedeljo, dne 19. aprila t. l. iz gostilne Benčina v D. M. v Polju ukraden KOLO, zn. »Ramblers«, št. 128.271, visoko krmilo. Plašča rdeča. Prosti tek Torpedo z dvojno prestavo brez veržice. — Obvestilo na POLJANAR, p. D. M. v Polju 39. 2682

GLASOVIRJI

In PIANINI, novi in rabljeni po zmernih cenah vedno v zalogi. Oddaja tudi na obroke. — M. ROPAS, Celje.

INTERNATIONAL WATCH Co

CHRONOMÈTRES ET MONTRES DE PRÉCISION RENOMMÉS PAR LEUR HAUTE PRÉCISION BIENFAITURE ÉLÉGANCE

Schaffhausen-ura svetovna znamka

Dobi se pri

F. Cuden, Ljubljana

Prešernova 1

Selenburgova 7

PROBUS I.W.C. SCHAFFHAUSEN

Obrobniki, ličarji, pleskarji, pozor!

VELIKA ODPRODAJA

raznih lakov iz svetovnoznane tovarne Carl Tiedemann. Nudi po znatno znižanih cenah

STANKO FLORJANCIC, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 35 (prejo Mencingerjev lokal)

CISTO SVINJSKO

domačo mast

v lastni topilnici topljeno, imam stalno v zalogi. Najnižje dnevne cene. — Cenj. naročila na trdiko

J. POPOVIČ — Ljubljana.

Kupi se eno- ali dvodružin.

HISICA

v sredini Ljubljane, najraje v šentpeterskem ali poljanskem predmestju z vrtom ali tudi brez vrta. Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro »HISA« št. 2620.

POZOR! POZOR!

MOLITVENIKE

»SPOMIN na JEZUSA« imam zopet v zalogi in sicer usnjena imitacija (pegamoid) z zlato obrezo, mehki okr. vogali, Din 15, zlata obreza, trde platnice, platno 10.50 Din, rudeča obreza, trdi, platno, 8.50 Din komad. — Knjižica ima 224 strani ter je zelo pripravna za birmance. — LOJZE ZORIC, knjižgovez in trgovec, KRŠKO.

SREBRNE KRONE

kupujem. — Ponudbe upravljalni list pod šifro »KRONE«.

FRANC. »LUCERNO«

ČESKI

SEMENSKI OVES

GRAHORO

in razna travniška semena dobite pri Fr. Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta 36

ZENSKO KOLO

znamke »Landeskronen«, naprodaj. Vila Turk, Medvode

Dve KOKOSI, koklji,

kupim; plačam dobro. Novi Vodmat 62, Društvena ulica

RAVNOKAR DOŠLE

dali je in gladijole!

GLADIJOLE v osmih barvah velikocvetne, DALIJE — 3 različnih vrst — ima v zalogi IVAN SIMENC, trgov. vrtnar, Ljublj., Gradišče 12

Lesna industrija.

Fran Martinec, Ljubljana-Skolofca, vljudno javi, da

preuzema v žaganje

vsake vrste les, manjše kakor tudi največje količine; kupuje vsake vrste les in izvršuje vsa stavbena tesarska dela po najugodnejših cenah.

Kupi se parni stroj,

dvocilindarski, z visoko in nizko napetostjo s ca. 90 konjskimi silami, 8—10 Atm. nadpritiska. Kupi se popolnoma nov stroj ali pa še zelo malo rabljen, kateri pa ne sme biti starejši kakor 10 let. — Konservna tovarna »GLOBUS« d. d., VRHNIKA.

„GROM“

carinsko posredniški in spedijski bureau

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brozjavkam: »Grom«.

Telefon interurban št. 454.

Podružnice:

Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče

posle najhitreje in pod

kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz O. S. E. za ekspr. pošiljke.